JAVA-BODE.

NIEUWS-, HANDELS- EN ADVERTENTIE-BLAD VOOR NEDERLANDSCH-INDIË.

A°. 1858. **Zaturdag, 4 September.** **N°. 71.**

HOOFD-BUREAU: Te **Batavia** bij H. M. VAN DORP; te **Samarang** bij V. H. NOMAN, KOLFF & Co. en G. C. T. VAN DORP; te **Soerabaija** bij E. FUHRI & Co. en voor **Nederland** bij J. NOORDENDORP, Pijpenmarkt te *Amsterdam*.

Prijs der half jaar voor *Batavia* .... ƒ 12,50.
" " " " " *Java* .... " 15,—.
" " " " " *Buitenbezittingen* .... " 17,50.
" " " " " *Nederland* .... " 22,50.
De betaling geschiedt vooruit. — Brieven ***franco.***

De JAVA-BODE verschijnt op Woensdag en Zaturdag van elke week, voor posttijd.

De prijs der **Advertentiën** is [illegible] cents voor de Vijf woorden. Bij eerste of [illegible] herhaling [illegible] Behalve het Zegel voor den Lande.

Bij deze Courant behooren twee
BIJVOEGSELS.

EXTRACTEN *uit het Register der Besluiten van den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië.*

BATAVIA, *den* 31sten *Augustus* 1858. (No. 33.)
(*Staatsblad* No. 100.)

Gelezen, enz.

De Raad van Nederlandsch-Indië gehoord;

Is goedgevonden en verstaan:

Met aanvulling van het bepaalde bij art. 7 van het Reglement voor het weduwen- en weezenfonds van burgerlijke ambtenaren in Nederlandsch-Indië, (staatsblad 1854 no. 93), te bepalen, dat de bij dat artikel bedoelde verschuldigde contributie kan worden aangezuiverd op den voet der buitengewone contributien, in *twaalf maandelijksche termijnen*, aanvangende met de maand, over welke tractement, pensioen of onderstand wordt genoten.

Afschrift, enz.

Ter ordonnantie van den Gouverneur-Generaal:
De Algemeene Secretaris,
A. LOUDON.

BATAVIA, *den* 31sten *Augustus* 1858 (No. 34.)
(*Staatsblad* No. 101.)

Gelezen, de missive van den Minister van Kolonien, van 23 Junij 1858 la. A, No. 12/738:

Is goedgevonden en verstaan:

Eerstelijk: Enz.

Ten tweede: Krachtens magtiging des Konings, te bepalen:

A. § a van artikel 9 van het burgerlijk pensioenreglement, (staatsblad 1836, no. 15), en § a van artikel 4 van het reglement op het verleenen van pensioen aan burgerlijke ambtenaren in Nederlandsch-Indië, (staatsblad 1837, no. 50), volgens welke onder de dienstjaren benoodigd voor het verkrijgen van regt op pensioen, niet zijn begrepen diensten voor de bereiking van het 18de jaar gepresteerd, zijn niet toepasselijk op hen, die zich reeds voor den 14den Maart 1835 in 's lands dienst bevonden.

B. de diensten, na de bereiking van het zestiende jaar door de bovenbedoelde ambtenaren gepresteerd, worden hun als diensttijd bij de beoordeeling van hun regt op pensioen toegerekend.

C. de pensioenen van hen, die volgens § B op een hooger pensioen aanspraak hebben dan hun is toegelegd, worden op hun verzoek herzien, en hun het verschil uitgekeerd, gerekend van af het tijdstip, waarop hun pensioen is ingegaan.

Aan hen, die volgens de in § A aangehaalde bepalingen *niet*, maar volgens § B *wel* regt hebben op pensioen, wordt, indien zij daartoe overigens in aanmerking komen, en daarom verzoeken, als nog pensioen toegelegd.

Afschrift enz.

Ter ordonnantie van den Gouverneur-Generaal:
De Algemeene Secretaris,
A. LOUDON.

Bij Koninklijk besluit van den 4den Junij 1858, no. 81, is aan den heer *F. L. Esser*, eervol ontslagen eersten luitenant bij de schutterij te Pasoeroean, vergunning verleend tot het dragen van den uniform en de onderscheidingsteekenen, welke aan den gemelden rang bij de bedoelde schutterij zijn verbonden.

Bij beschikking van Zijne Excellentie den Minister van Kolonien, van den 26sten April 1858, letter A, no. 10, is aan den Oost-Indischen ambtenaar, met verlof in Nederland, *J. H. van Bouwdijk Bastiaanse*, laatstelijk opziener bij de koffijbereiding in de residentie Bantam, verleend eene verlofsverlenging voor den tijd van zes maanden.

Civiel Departement.

Benoemd:

Tot secretaris der residentie Zuid- en Ooster-Afdeeling van Borneo, tevens vendumeester aldaar, de hoofdcommies bij de directie der middelen en domeinen *A. Muller*.

Tot secretaris, tevens algemeenen ontvanger, notaris en vendumeester der residentie Lampongsche Districten, de eerste commies op het residentiekantoor te Batavia *P. A. Gijsbers*.

Goedgekeurd:

dat door den Resident van Timor,

BIJ DE SUBCOMMISSIE VAN ONDERWIJS TE KOEPANG,

is ontslagen:

Eervol, uit hoofde van vertrek, als lid, *C. F. A. Schneider*, onder dankbetuiging voor de als zoodanig bewezen diensten.

is benoemd:

Tot lid, dr. *J. W. E. Arndt*, officier van gezondheid bij het garnizoen aldaar.

Militair Departement.

Op tijdelijk gesteld:

nonactiviteit, de tweede luitenant der infanterie *A. J. de Willigen*.

ADVERTENTIEN.

Postkantoor.

Landmail van September.

De directeur der postarijen te Batavia herinnert bij deze belanghebbenden, dat de 1ste mailstoomer in September, den 9den vertrekken, de brievenpakketten daarmede te verzenden, bij het postkantoor te Weltevreden, zullen worden gesloten op Woensdag, den 8sten September aanstaande:

a. des avonds te 8 uren, voor Europa, Britsch-Indië, China, enz. enz.

b. des middags ten 1 ure, die voor Banka, Palembang, Billiton en Riouw.

VENDUTIEN.

Op Maandag, den 6 September, ten huize van den heer *A. Muller*, op Kebon-Siri, door *Gebrs. Roselje & Co.*

en

In een der recherchepakhuizen aan den Kleinen Boom, door *John Pryce & Co.*

Op Dingsdag, den 7 September, voor de toko van *W. Kuipers*, op Senin.

en

à 2 pCt. vendusalaris, op het plein der Javasche Bank, door *van Slooten, Morgan & Co.*

Op Woensdag, den 8 September, voor het commissiehuis van *Abeelen, Denniston & Co.*

Op Vrijdag, den 10 September, voor het commissiehuis van *van Slooten, Morgan & Co.*

Op Woensdag, den 15 September, in het locaal der Beurs.

Oproeping van Crediteuren.

In de *Javasche Courant* van heden, worden opgeroepen de debiteuren en crediteuren in den navolgenden boedel:

Door het collegie van boedelmeesteren te Batavia, van wijlen den chinees *Jap Oe*.

Vertrekkende Personen.

M. S. van Bulderen. — H. L. van Bloemen Waanders.

Aangekomen Vreemdelingen.

van den 1 tot en met den 3 September 1858.

MARINE HOTEL. Ns. M. J. Kroef, van Soerabaija. — L. van Geelkerken, van Rotterdam. — H. Olie, van Amsterdam. —

HOTEL DER NEDERLANDEN. Wm. Moneij, Echtgenoot en bediende, van Singapore. — A. D. Campbell, van China. — Dr. Macrae, van Calcutta. — Jas. Davidson, van Singapore. — Mic. Cruicslane, van Idem.

JAVA HOTEL. G. H. Bosman, van Weltevreden. — B. J. Schipper, van Padang. — G. L. P. Wildschud, uit het Hospitaal.

Advertentiën.

Gehuwd:

H. J. HOP,
met
S. L. S. KROEGER.

BANDONG, 23 Augustus 1858. (2336)

Bevallen van eene DOCHTER, *J. E. de Maeght, Fedder.*
BANJERMASSING, 9 *Augustus* 1858. (2566)

Bevallen van eene DOCHTER, *C. H. van Palenstein Helderman, Ovink.*

PADANG, 16 *Augustus* 1858. (2375)

Bevallen van een' ZOON, *M. J. C. Hoorn, Doorschot.*
BANDJARNEGARA, 23 Augustus 1858. (2496)

Voorspoedig bevallen van eene DOCHTER, *E. J. S. van Oijen, Neijs.*

SAMARANG, 25 *Augustus* 1858.
Eenige Kennisgave. (2500)

Bevallen van eene DOCHTER, *L. F. C. Wermuth, Klein.*

SAMARANG, 25 *Augustus* 1858. (2490)

Voorspoedig bevallen van eenen welgeschapen ZOON, *U. O. Michel*, innig geliefde echtgenoote van

J. A. VAN OORT, 1ste *Luit. der Infant.*

REMBANG, den 26sten Augustus 1858. (2325)

Voorspoedig bevallen van eene DOCHTER, *J. Kal, Young.*

BATAVIA, 27 Augustus 1858.
Eenige kennisgave. (2548)

Bevallen van eene DOCHTER, *J. C. L. de Kock, Hora Siccama.*

BATAVIA, 28 *Augustus* 1858. (2510)

Bevallen van een' ZOON, *A. C. Janssen*, Echtgenoot van

J. M. ROSSKOPF.

BATAVIA, 28 *Augustus* 1858. (2328)

Bevallen van eene DOCHTER, *Ph. C. Schiff, Steinmetz.*
PASSAROEAN, 29 *Augustus* 1858. (2569)

Voorspoedig bevallen van een' ZOON, *G. Coller, Olland.*

BATAVIA, 29 Augustus 1858. (2542)

Voorspoedig bevallen van een' ZOON, *J. H. W. Specht Grijp*, geboren *Hoolhe*.

BATAVIA, (Rijswijks-Apotheek) 30 *Augustus* 1858. (2554)

Bevallen van eene DOCHTER, de echtgenoote van

E. NETSCHER.

BATAVIA, 31 Augustus 1858. (2547)

Heden overleed in den ouderdom van zestien jaar en zes maanden, mijne dierbare echtgenoote HELENA EULALIA KRAUSS, na eene echtvereeniging van slechts vijf maanden en dertien dagen.

L. Luitenant KOENEN,
1e Luitenant O. I. Kavallerie.

SALATIGA, 17 *Augustus* 1858. (2499)

Tot mijn innig leedwezen overleed ten mijnen huize op den 29sten Augustus jl. de [illegible], die durende 12 jaren getrouw en eerlijk opzigter van het land **Klappanoengal.**

(2557) P. H. MENU.

VENDUTIE

Op last van den **Heer Consul-Generaal** van **Frankrijk** zal

op Maandag den 6 September 1858

in een der **Recherche-Pakhuizen aan de kleine Boom door**

JOHN PRYCE & Co.

verkocht worden à 4 pCt. vendusalaris

voor rekening van belanghebbenden de ondervolgende goederen, gelost en afkomstig van het Fransche schip **NICOLAS CEZARD**, als

diverse **Provisiën en Drankken**, waaronder
c.c. **400 Bl. Conserven.**
21 Vaten Spek.
26 » Meel.
21 » [illegible].
16 » [illegible].

Verder **Stengen, Rondhouten, Ankers** en **Kettingen**, oud en nieuw **Touwwerk, 45 Zeilen, 1 Sloep, 1 Jol** enz. enz.

Alles te bezigtigen in bovengenoemd Pakhuis. (2508)

Op de Vendutie

van Maandag den 6den September 1858,

aan de kleine Boom, zal mede, op last van den heer CONSUL GENERAAL van *Frankrijk*, voor rekening van belanghebbenden worden verkocht:

10 zakken **Koffij**,
42 balen **Manilla Hennep**,
Eene partij [illegible] do.,
2 pakken **Rottan**.

alles in beschadigden staat gelost van boord van het Fransche Schip *Nicolas Cézard*.

2535 JOHN PRYCE & Co.

Consulat-Général de France.

Par ordre de M. le Consul-Général, il sera procédé le 6 Septembre courant, par MM.

JOHN PRYCE & CIE.,

pour le compte de qui il appartiendra, à la vente, au plus offrant et dernier enchérisseur, des marchandises avariées suivantes, provenant du navire de commerce le NICOLAS CÉZARD, Capitaine *Adam*.

10 balles de café.
42 balles [illegible].
Une partie [illegible].
2 paquets de jonca.

Les dites marchandises à prendre à l'Entrepôt.

Le Chancelier du Consulat Général.

(2522) HENRY DU CHESNE.

BATAVIA, le 1er *Septembre* 1858.

Vendutie

op Maandag den 6 September 1858, wegens vertrek ten huize van den Heer A. Muller te Koningsplein, door Gebr. Ros & Co., van een' netten en wel onderhouden **INBOEDEL**, bestaande uit Mahonijhouten Canapés, Fauteuils, Stoelen, Tafels, Consoles, Tafels, Ledikanten, Speeltafels, Spiegels, Schilderijen, Pendules, Lampen, Porceleinen en The-Serviesen, Pleet-, Cristal- en Glaswerk, Zilveren Lepels en Vorken, een dito modern Thé-Servies;

VOORTS:

3 spannen goed gedresseerde Wagenpaarden, een Vis-à-Vis, een Palanquin, een Handchais, Tuigen, een fraaije Collectie Bloemen in potten etc.

Op Zondag te voren te bezigtigen. (2538

VENDUTIE

Dingsdag, 7 September 1858,

à 2 pCt. Vendusalaris,

op het plein der Javasche Bank,

door

VAN SLOOTEN, MORGAN & Co.,

van

100 fraaije KOEIJEN,

waaronder ruim **50 Melkgevende.**

(2526

VENDUTIE

op Dingsdag den 7 September 1858.

Wegens vertrek voor de Toko van **W. Kuipers**

Passer-Senin.

van diverse ***Tokogoederen***, als: Provisien en Dranken, Spiegels, Schilderijen, Jagtgeweren en kruid, Percussions, Lampen en Chitzen.

voorts:

TOKO MEUBELEN, als:

Stelling, leg en Staande kasten

enz. enz. (2521

VENDUTIE

Op Donderdag den 9den September 1858,

voor het Commissiehuis van

ABEELEN, DENNISON & Co.,

van ... Hollandsche en Engelsche Provisien, Boter, Hangstolpen, Kafferhouten Koffers, Engelsche Wagentuigen, voor 2 en 4 paarden.

Eene factuur Gouden en Zilveren **Horologien.**

50 **zakken Parme, 40 kisten Kanarie-Olie.**

Goud- en Zilverwerk, **Brillanten** en Diamanten, Marbohouten Balken, enz. (2578

VENDUTIE

Vrijdag, 10 September 1858,

voor het Commissiehuis van

Van Slooten, Morgan & Co.,

van diverse Lijnwaden, Stolpen, Tafel-Lampen, Hang-Lampen, Pendules, Dranken, 1 Paauw groot 3 koijangs, Brillanten en Diamanten. etc. (2580)

Vendutie te Soerakarta.

Op den 20sten September aanstaande en volgende dagen, zal ten huize van den Generaal-Majoor, waarnd. Resident van Soerakarta, Vendutie worden gehouden:

van deszelfs ***netten en geconserveerden inboedel***, bestaande uit: ***fraaije mahonijhouten en andere moderne meubelen***, prachtige Spiegels en Schilderijen, Bronzen Kroonen-, Hang-, Tafel- en Muurlampen, groote porceleinen en kristallen Servizen, Glaswerk, een brillant pleeten Plateau met Spiegelglas, verguld bronzen middenstuk met schoon bouquet, benevens eenig Zilver- en Pleetwerk.

Verder, van eenige goede en fraaije **Rijtuigen**, en al wat verder tot eenen grooten inboedel behoort.

SOERAKARTA, den 25sten Augustus 1858. (2498)

Op een nader te bepalen dag,

zal in de maand September te Tjilatjap worden verkocht door tusschenkomst van het Vendukantoor aldaar en voor rekening van wien zulks zoude mogen aangaan, de geredde goederen van het op de zeebank dwars van Karang Bollong, nabij Tjilatjap, verongelukt Ned. Ind. schip Hector, gevoerd geweest door J. C. Kruijmel, bestaande uit:

Rondhouten, Ankers, Kettingen, Zeilen etc., etc., en eindelijk het wrak zoo als het aldaar is liggend of niet liggende met drie endermasten en een Ankerketting vooruit, uitstaande en lang 75 vadem.

(2546)

Bij Van der Meulen & Co.

Verkrijgbaar:

Diverse soorten goede Champagne waaronder de Veuve Clicquot van het echte Merk, verders Bourgogne en ... Wijnen, ... Hermitage, Chambertin, Clos de Vougeot, Chateau Fitte, Camemelle, **St. Julien** Medoc van Baour in Frankrijk en hier afgetapt, en op fust, Canon en andere soorten, differente Port-, Madera- en Rhijnwijnen, waaronder van Superieure kwaliteit, Likeuren van Focking, Bonekamps Bitter, Pommerans Spiritus, van der Veens elixer, Mares quino, Cherry Cordial, Absenthe, en Kirschwasser, differente soorten Cognac, porter Bier op ¼ en ½ fl., allsops ale en diverse Hollandsche Bieren. (2515)

Per schip **„William Simpson"**

direct van *Londen* Ontvangen:

Eene factuur der meest solide en fraaije **Tafel-** en **Hanglampen, Kroonlampen, van 2, 3, 4, 5, 6** lichten, **Porter Bier**, Engelsche **provisiën**, *Palmer's* **fancy Beschuit** in soorten, geassorteerde **Hagel, Wagentuigen, Zadels**, enz.

2577) ABEELEN, DENNISON EN Co.

Per Fransch Schip JESSORE,

Direkt uit Parijs ontvangen, een factuur

BRONZEN EN VERGULDE VOORWERPEN,

als: **Statuetten**, naar de model en van de beroemdste Meesters vervaardigd, Presse-Papiers, Coffrets, Inktkokers, Bougeoirs, Elégante Waaijers, Ecrans, prachtige Schildpadden Etagère-Voorwerpen, Surprises, Necessaires, Mosaique Toilet-Necessaires voor Dames.

EEN FACTUUR

naar den ouderwetschen stijl vervaardig eikenhouten **Likeur-Kelders, Lessenaars, Inktkokers, Lepeldoosjes, enz.,**

ECRINS met 18 zilveren Ruolz Couverts en accessoires, Mail-Koffers.

Bij

OLISLAEGER, *Juwelier en Goudsmid.*

(2520) *Rijswijk.*

DUBRAY,

Gang Patjenongan.

Ontving uit zijne Fabriek nieuw geperfectioneerde

PIANO'S;

wordende voor derzelver soliditeit ingestaan.

Hij staat voor deze Piano's voor 10 jaar in, omdat hij zeker is dat zijne instrumenten niet breken kunnen, en hij, als dit mogt gebeuren eene andere Piano geven zoude. Sedert 8 jaar verkoopt hij zijne Piano's op Java, en nog nimmer heeft hij er een ig ongeluk mede gehad; zie daar het bewijs dat hij geven kan.

Piano's gebruikt, te koop en te huur.

Voor reparatie en stemmen per 3 maanden *f* 25,—.

MUZYKINSTRUMENTEN, SNAREN, ETC.

2551

TOKO RIJSWIJK.

Pas Ontpakt:

Net bewerkte **Tooneelkijkers, Lorgnetten,** witte, groene en blaauwe **Brillen**, als ook dubbelde voor oogziekten; **Manilla-Sigarenkokers** in soorten, oude **Manilla-Sigaren** No. 2 en No. 3.

(2550) J. C. SAYERS.

Verkrijgbaar:

EIKEL DRAGONS,

voor Turksche Sabels.

2504) L. KUIJK.

Passer Senin.

H. M. van Dorp *te Batavia.*

Ontvangen een uitgezocht factuur *Parijsche* en *Hollandsche*

ZILVERWERKEN,

bijzonder voor *Cadeaux* geschikt, als: Cristallen **Suikermandjes, Sigarenstellen, Saladelepel** en **Vork, Soep-, Taart-, Visch-** en **Fruitlepels, Kinderlepel** en **Vork, Theelepeltjes, Suikerstrooijers, Suikerscheppers, Vleesch-** en **Zuurvorkjes, Cachetten** met ivoren houders **Flacons, Theegarnituur, Lepelmandjes** etc. etc.

Alles keurig en smaakvol bewerkt. (2412

E. RINCHON,

à reçu un grand assortiment **de Robes en Soie** et **de Parfumerie de la Société Hygienique.**

(2495)

PAPIER FAYARD ET BLAYN,

pour Rhumatisme, etc., etc.

Chez

(2532) WM. SPECHT GRIJP.

Bij den Ondergeteekende zijn diverse Provisien te koop, en wel tegen de volgende goedkoope prijzen:

Diverse soorten van Banket en Koek in flesschen	à	in stop	*f* 2,84
Idem Zuren in flesschen	à	»	0,96
Boter, beste Kwaliteit in vaatjes	»	»	15,—
Waskaarsen, in kistjes, inhoudende 25 pakken	à	»	10,—
Manilla-Sigaren No. 2	»	»	3,—
Tafelamandelen, Krenten en Rozijnen, in stopflesschen	à	»	2,48
Vermicelli en Macaroni, in id.	»	»	2,—
Genua Sucade, Ecorses d'Orange enz. in idem	à	»	1,60
Chocolade in pakjes van 1 pond	»	»	1,30
Haantjesbier	»	»	6,00
O. Ind. idem (gekroonde Valk)	»	»	7,00
Madeirawijn No. 1	»	»	24,—
Pruimedanten in stopflesschen	»	»	2,72
Engelsche Hanglampen met katrol	»	»	28,—
Madeirawijn No. 2	à	»	12,—
Diverse Rhijnwijnen in halve flesschen	à	»	7,60
Champagnewijnen in idem idem	»	»	15,—
Roode Wijnen, beste kwaliteit	»	»	10,—
Keukenboter, in vaatjes	»	»	10,—
Sardijntjes, in blikjes	»	»	—,96
Cognac (John Alberty), in kistjes van 1 dozijn	à	»	24,—
Stolpen, diverse soorten, van *f* 15,— tot		»	17,—

KAM BEENG,

(2559) *Bazaar-Baroe.*

RESTAURATIE.

Van des morgens 6 uur ve krijgbaar: BOUILLON, KOFFIJ en THEE, en blijft geopend tot des avonds 6 uur, uitgezonderd Zon- en Feestdagen.

F. TENTEE,

2549) *Joukes.*

IEMAND, die een gedeelte van den dag ter zijner beschikking heeft, wenschte het ***bijhouden van boeken bij een of ander*** waar te nemen.

Reflecteerende gelieve zich onder lett. Z franco te wenden aan

2513 H. M. VAN DORP.

EENE JUFVROUW

bekwaam in het huishouden, wenscht als zoodanig bij eene familie geplaatst te worden.

Adres postkantoor Buitenzorg letter B, *franco.* 2501)

Eene geëxamineerde

ONDERWIJZERES,

pas uit **Holland** aangekomen, verlangt zoo spoedig mogelijk geplaatst te worden.

Nadere informatiën met *franco* brieven onder letter M. bij den Boekhandelaar

(2554) H. M. VAN DORP, *Batavia.*

TE KOOP

EEN NIEUWE CALECHE DROWSKIJ.

Bij

(2558 VAN OMMEREN, RUEB EN Co.

TE KOOP of TE HUUR:

Een HUIS en ERF te *Buitenzorg*, bijzonder geschikt voor eene kleine familie.

Adres bij

(2527) H. A. VAN DEN BOR.

TE KOOP **EEN STUK BOUW-GROND,**

metende **400** □ Rhijnl. Roeden, gelegen op **Noordwijk** tegenover het ***Citadel.***

2574) W. OGILVIE qq.

KAMERS TE HUUR,

bij

(2494) E. RINCHON.

TE HUUR

Een **HUIS**, op *Parapattan.*

Te bevragen bij

(2555) J. F. MEIJER.

TE HUUR

Tegen medio September, een aangenaam gelegen woonhuis op den hoek van ***Batoe Toelis***, bevattende: **Zes kamers, vele bijgebouwen en ruime stalling**, allen van steen met pannen gedekt.

Huurprijs ***f* 125,—** 's maands.

Te bevragen bij den bewoner

(2562) Mr. TOLLENS.

THÉATRE FRANÇAIS DE BATAVIA.

Avec la permission de M. le Résident.

LUNDI, 6 September 1858.

Relâche.

VENDREDI, 10 Septembre 1858.

L'ÉCLAIR,

OPÉRA-COMIQUE EN 3 ACTES, D'HALEVY.

Le Directeur-Gérant,
VAN KINSBERGEN.

MAATSCHAPPIJ
VAN
TOONKUST.

...iekale Oefening op Dingsdag den 7 Septem...k. des avonds ten **8 ure** in de ***Societeit de ...onie.***

Namens de Directie
C. VRIESENDORP. — *Secretaris.*

DECORATIEN

...ilitaire Willems Ordes 3de en 4e klasse.
...ederlandsche Leeuwen Ordes.
Eikenroon ordes.
...egioen van ***Eer*** en ***Leopolds ordes*** met ... in alle grooten.
...r verkrijgbaar bij

S. D. BRANDON.

Voor Heeren Marine Officieren
...ij **den Ondergeteekende weder ontvangen:**

...ieuw model Petten.

S. D. BRANDON.

...erkrijgbaar:

...soorten van Koorden, Franjes, Kwasten, als-...rnituur voor Beurzen.

L. KUIJK.
Passementwerker.

RESTAURATIE.

Woensdag, 8 September.

Erwten Soep.

F. TENTEE, geb. *Joukes.*

...Ondergeteekenden hebben de eer bekend te ...dat hunne Toko steeds op ruimen schaal voor-...van alle mogelijke soorten Provisien en Dranken, ... de puik puike kwaliteit door hen geguaran-...wordt.

VAN DER MEULEN & Co.
...VIA, 1 *September* 1858.

...**n MALATI te *Samarang*.**
...door U gezonden en in het **6e** Deel. **4e** Aflevering, ...**810** van den ***Dageraad*** opgenomen gedicht, ...onvolledig uittreksel van *de Lamartines Chute* ...nge.
2511

...r. CARTER Jun. of London.

DENTIST.

...to announce his arrival in Batavia, *Hôtel des* ...

...eferences:
DR. STEENSTRA TOUSSAINT.
» NEALE.
» ROSE.—*Singagore.* (2492)

...heer CARTER Jun'. van Londen.

DENTIST.

...t bekend dat hij alhier is gearriveerd, in het ...*des Indes.* (2491)

Contract van den Heer G. H. REES
en den Ondergeteekende;

...erkoop van het ***Atelier*** opgehouden hebbende, ...tgenoemde voor eigen Rekening de **Wagen-...rij** voortzetten en beveelt zich gunstig aan, bij ...rde Bataviasch publiek, belovende eene prompte ...ijke bediening.

P. H. FROMBERG.
...AVIA, 1858. (2584)

...erkrijgbaar:

...CHEEPSBOLLANTAARNS
...ANTERNES DE NAVIRE } à *f* 4,—.
...CHIPSLANTERNS

bij
C. LAGNIER.
Krokot.

BERIGT.

De Ondergeteekenden in ervaring gekomen zijnde, dat de Chinezen het gewigt der geraffineerde Suiker in mandjes verminderen, om tegen ***lageren prijs*** te verkoopen, achten het noodig hunne begunstigers mede te deelen, dat de van hun afkomstige mandjes moeten bevatten:

No. 1, 30 pond.
No. 2, 40 »

(2576) LEROUX EN Co.

Aan reflecterenden wordt berigt, dat de geannonceerde **Pianino** van **Pleyel** verkocht is

(2560) LANGE EN Co.

BEMINNAARS VAN GOEDE LECTUUR,
genegen zijnde zich te vereenigen ter oprigting van een

NIEUW LEESGEZELSCHAP,
worden verzocht zich aan te melden bij den Boekhandelaar *H. M. van Dorp.* (2567

A Gentleman,

can be comfortably accomodated with a private family at ***Cramat,*** with or without use of Carriage to town.
Apply to
2568) H. M. VAN DORP.

EEN GENEESKUNDIGE,

die genegen mogt zijn, om tegen genot van vrije passage naar **Nederland**, aan boord van een Nederl. schip, zijne diensten als ***geneesheer*** te verleenen, gelieve zich te adresseeren, bij

VAN OMMEREN, RUEB EN Co.
BATAVIA, 2 September 1858. (2564

De Heer **Wm. Morgan,** heeft van af primo Julij opgehouden deelgenoot in onze firma te zijn.

BATAVIA, 4 Sept. 1858.
(2581) VAN SLOOTEN, MORGAN EN Co.

GESTOLEN.

Medio Augustus te Kedong Badak.

Een HENGST, 49¹/₂ Rhijnl. duim, *IJzerschimmel*, witachtig aan de achter-hoeven.

***f* 100,-- premie.**

voor Vinder van paard en Dief.
(2583 Adres bij den Uitgever dezes.

Echt **hard Oost-Indisch** SMITH ELDER **LAK.**
AARDGLOBES met Hollandsche tekst, 93 duim omtrek.
BRIEVEN-ENVELOPPES, geele Amerikaansche en ordinaire.
Echte **DAS-PENSEELEN.**
Extra **Roode POTLOODEN** en **Conté KRIJT.**
Ontvangen bij
(2556) VAN HAREN NOMAN EN KOLFF.

Nederlandsche Staats-Loterij

voortdurend worden bestellingen aangenomen

op Loten voor de **237** Staats-Loterij.

Prijs voor een heel Lot	. . . .	*f*	**100,—**
» » » half	»	»	**50,—**
» » » vijfde	»	»	**20,—**

bij
(2555) VAN HAREN NOMAN EN KOLFF.

ALAZARIN INKT.

in fleschen van *f* 1, *f* 2, *f* 3.

ENCRE VIOLETTE, Copieer Inkt.
ENCRE GUYOT, Première Vertu.
STEPHEN'S en PERRY'S Inkten.
de bekende **O.-I. Inkt,** met *Leeuwenkop.*
Ontvangen, bij
(2554) VAN HAREN NOMAN EN KOLFF.

SUN FIRE OFFICE

Gevestigd te Londen sedert 1710.

De ondergeteekenden agenten van bovenbedoelde Maatschappij in deze gewesten, zijn bereid om tegen Brandschade te verzekeren, tegen de volgende premiën:

Gebouwen van steen met pannen gedekt gelegen in de steden, zoomede goederen in dezelve. . . . . 1°/₀ 's Jaars.
Gebouwen van steen met pannen gedekt, gelegen buiten de steden, en afgezonderd van andere gebouwen, zoomede goederen en meubelen, daarin aanwezig. . ¹/₂°/₀ »

Suiker en Koffij-Etablissementen.

Gebouwen van steen met pannen gedekt, zoomede Goederen, Producten, Machinerien, gereedschappen, enz. daarin aanwezig. . . . . ³/₄°/₀ »
Gebouwen van steen en hout of van hout alleen met pannen gedekt, zoomede goederen enz. daarin aanwezig . . . 1°/₀ »
Gebouwen van Hout, met sirappen gedekt, zoomede goederen enz. daarin aanwezig. 1¹/₄°/₀ »
Schepen, liggende ter reeden . . . . . 1°/₀ »
2506) TOLSON, HUNT EN Co.

SUIKERFABRIJKANTEN

op billijke voorwaarden mededeeling van het geheim eener nieuwe *zeer voordeelige* en *eenvoudige* wijze van **Suikerbereiding,** wenschende te bekomen, gelieven zich met franco brieven, geletterd G, te adresseeren bij
(2502 H. A. DES AMORIE VAN DER HOEVEN qq.

DE ZALF EN PILLEN VAN HOLLOWAY.

Buitengewone genezing van een *ziek been.* De heer A. . . Z. . . . , te *Harlingen,* had eene verzwering aan een zijner beenen, waaraan alle gewende middelen ter genezing, schipbreuk hadden geleden, en hetwelk wel verre van te verbeteren, elken dag verslimmerde. Eindelijk gebruikte hij de zalf en pillen van Holloway, waardoor al dadelijk eene verbetering in zijnen toestand kwam; het sterk gezwollen been begon te slinken, en was in weinig tijds genezen. Gemelde Heer bevindt zich thans volmaakt wel en heeft zijne bezigheden hervat. Deze uitmuntende zalf geneest wonden en zweren al waren denzelfden twintig jaren oud.

De prijzen dezer Pillen en Zalf zijn als volgt:
Doosjes pillen à *f* 1.— *f* 3.— *f* 5.—.
Potjes zalf à *f* 1.— *f* 3.— *f* 5.—.

Te Banjoemaas bij M. S. Cheriman.
» Poerworedjo » F. Neumann.
» Djocjocarta » Bnijn & Co.
» Souracarta » W. Veldman.
» Salatiga » F. Kruthoffer.
» Tagal » Wed. Dort.
» Cheribon » W. Galistan.
» Cheribon » M. Blok.
» Samarang » H. L. de Lyon, V. H. Noman. Kolf. & Co. en bij

De hoofdagenten Soesman & Co. (2505)

NEDERLANDSCH-INDISCHE

MUZEN-ALMANAK,

VOOR

1859.

De Ondergeteekende, Redacteur van bovengenoemd Jaarboekje, verzoekt beleefdelijk Heeren Letterkundigen in deze gewesten, hunne bijdragen ten spoedigste te willen inzenden aan het adres van den heer H. M. van Dorp te Batavia.

MR. L. J. A. TOLLENS.
BATAVIA, 1 Sept. 1858. (2559)

JOURNAL DES DEMOISELLES.

Edition avec **Supplément,** contenant
1°. **Modes de Paris.**
2°. **Tapisserie et Broderie.**
3°. **Musique.**
4°. **Gravures.**
5°. **Litterature, poësie etc.**

No. 1 à 7 en verder per mail à *f* **17** per jaar, te bekomen bij
2457) H. M. VAN DORP, *te Batavia.*

Per mail Ontvangen:

Jansen. Proeve van eene beginselmatige dienstregering der Marine in Nederl. Indië *f* 2.—
Bunsen. De Bijbel. Het leven en de Wereldgeschiedenis, woord voor denkende menschen. . . . . » 2,—
Uilkens. Het Rozenpark, handleiding tot de kennis en het kweeken der rozen. » 4.—
(2570) H. M. VAN DORP.

Boekhandel van H. M. van Dorp.

Industrie.—Handel.—Kultuur.

American Railroad Journal 1858. Steam-navigation, Commerce, Mining, Manufactures.
The Mining Journal, Railway and commercial Gazette forming a complete history of the commercial and scientific progress of Mines and Railways, with illustrations of all new inventions and improvements in mechanics and civil Engineering, 1857 en 1858.
The Engineer- and Machinist's Drawingbook, a complete course of instruction for the practical Engineer on the basis of the works of Le Blanc and Armengaud, with numerous engraving or steel and wood, 1 vol. 4o, 71 Engravings *f* 50,—.
The Engineer and **Machinist Assistant;** a series of plans, sections and elevations of stationary, Marine and Locomotive Engines, waterwheels, spinning machines tools, etc. with detailed descriptions and practical Essays, 1 vol text and 1 vol, with 135 Engravings *f* 100,—.
Tomlason, Cyclopedia of arts and Manufactures, 2 vol with engravings *f* 30,—.
Ure. Dictionnary of Arts, Manufactures and mines, 2 vol *f* 60,—.
Bourne, A Catechism of the Steam engine *f* 8,—.
Grier, The mechanics pocket dictionary *f* 10,—.
„ The mechanic's calculator *f* 7,—.
Bernouilly, Vademecum der Mechanikers *f* 6,—.
Schmidt, Lehrbuch der Spinnereimechanik, mit atlas *f* 10,—.
Otto, Lehrbuch der nationellen Praxis der landwirthschaftliche Gewerbe, 1 vol mit 235 Holzschnitte *f* 20,—.
Evans, The Sugar's planters manual *f* 20,—.
Porter, The Sugarplanter's manual *f* 12,—.
Olcott, Sorgho and Imphee, the chinese and African Sugar canes *f* 8,—.
Porter, De Landbouw onder de keerkringen *f* 12,—.
Bourne. Leerboek in vragen en antwoorden over het stoomwerktuig *f* 8,—.
Babo, Der Tabak und sein Anbau *f* 10,—. (2407)

DIAMANTEN PENNEN,

met Ivoren- en Houten houders.

Bij

(2561) H. M. VAN DORP te *Batavia.*

MALLES-JEUX.

Elegante **Parijsche KOFFERTJES,** bevattende **10** tot **25 kinderspelen,** om binnens huis en in de openlucht te bezigen van ***f* 10,**— tot ***f* 35** — per stel.

Te bekomen bij

(2425) VAN HAREN NOMAN EN KOLFF.

BETT'S PATENT PORTABLE GLOBES.

Aard-Globes als Parapluie in- en uitslaande; geheel nieuwe vinding, naauwkeurig en fraai bewerkt, zeer doelmatig bij de beoefening der Aardrijkskunde.

Ontvangen bij

(2424) VAN HAREN NOMAN EN KOLFF.

Geerling's

NEDERLANDSCHE BRIEFSTELLER,

inhoudende:

Brieven en andere voorstellen over alle onderwerpen, die in het maatschappelijk leven ***met mogelijkheid kunnen voorkomen.*** Voorts. **Officiële formulieren, Contracten, enz.,** benevens **Schets der Nederlandsche spraakkunst.** De VIERDE *Druk* van dit ***populaire*** werk netjes gebonden ***f* 4,—. Franco per post *f* 5,—.**

Nog Onmisbare Handboeken.

Martin, Beredeneerd Nederduitsch Woordenboek, vermeerderde uitgave. . . . . *f* 12,—
Picard, Engelsch Woordenboek, 2 dln. . » 6,—
Romhoff, Fransch Idem. . . . » 6,—
Idem, Engelsch Idem. 2 dln. . . » 15,—
Idem, Hoogduitsch Idem. . . . » 10,—

Ontvangen te *Batavia* en *Samarang* bij

(2555) VAN HAREN NOMAN EN KOLFF.

Boekhandel van Van Haren Noman & Kolff.

Op nieuw ontvangen:

Dr. J. J. de Hollander, Handleiding tot de kennis der Maleische taal *f* 3,—

Roorda van Eijsinga, Noodzakelijk Handwoordenboek der Nederlandsche en laag maleische taal *f* 2,—

Roorda van Eijsinga, Maleisch en Nederduitsch *f* 2,50.

» » Nieuwe Maleische Spraakkunst *f* 5,—

C. van Heerdt, Eerste gronden der Maleische taal met schrijfvoorbeelden *f* 2,—

A. de Wilde, Nederduitsch, Maleisch en Soendasch woordenboek *f* 9,—

Mr. J. H. Donker Curtius, Proeve eener Japansche spraakkunst, toegelicht en verbeterd door **Dr. J. Hoffmann** *f* 12,— (2427)

VERGULDE EN PALISANDER

SCHILDERIJ-LIJSTEN

van 40 cents tot *f* 2,— de voet, worden vervaardigd op alle verlangde dimensiën.

SCHILDERIJ GLAZEN

van de **grootste afmetingen.**

Vergulde SUPPORTS.

Te *Batavia* bij

(2552) VAN HAREN NOMAN EN KOLFF.

Door de Crediteuren in de insolvente-boedels van de chinezen ***Tjio Tjoenhoat*** en ***Oeij Tjingsiong,*** kan van af heden bij de Weeskamer alhier worden beschikt over een bedrag van respectievelijk 12% en 10% over het beloop hunner schuldvordering.

Namens de Weeskamer:
De Secretaris,
J. C. SCHMIDT.

BATAVIA, *den 30sten Augustus* 1858. 2488

De ondergeteekenden Officieren en verdere passagiers aan boord van het barkschip **ZEELUST,** is het eene aangename taak, door deze openlijk hulde toetebrengen aan den gezagvoerder den heer **J. A. Knaap,** voor de heusche behandeling, welwillendheid en voorkomendheid, die zij van hem gedurende de reis naar *Java* hebben ondervonden.

Zij wenschen dat deze verklaring, gepaard aan eene doelmatige inrigting voor de passagiers, tot aanbeveling moge strekken bij een ieder, die de reis van of naar *Java*, eventueel onderneemt.

Ter reede van Batavia den 29 Augustus 1858.

C. J. SOETERS GOSENSON *Kapt. & Echtgen.*
VAN EMDE, *1e Luit.*
A. P. SOETENS, *2 Luit.*
Dr. J. GRONEMAN,
Mejufvr. H. J. SOETENS. (2524)

De Weeskamer te Batavia curatrice in de insolvente boedels van **Theodoor Anton George Schenkberg** en den Chinees **Tan Khaij,** geeft bij deze kennis, dat zij ter voldoening aan de bevelschriften van den Regter Kommissaris dd. 14 Augustus 1858, alsnu zal overgaan tot de uitdeeling aan de schuldeischers der daartoe beschikbare gelden.

Namens de Weeskamer voornoemd
De Secretaris,
J. C. SCHMIDT.

BATAVIA, 2 *September* 1858. 2556

VERTREKKENDE PERSONEN.

Vertrekkende naar Europa *H. L. van Bloemen Waanders,* gemagtigden het Administratie kantoor *Tiedeman en van Kerchem.* (2545)

Het stoomschip

BATAVIA,

gezagvoerder A. G. BOSCH,

vertrekt op Zondag den 5 dezer, des morgens ten 8 ure,

naar Samarang, Soerabaija, Macasser, Timor en de Moluccos.

Inlichtingen zijn te bekomen ten kantore van

(2572 W. CORES DE VRIES.

BATAVIA, 4 *September* 1858.

HET STOOMSCHIP PALEMBANG,

Kapt. H. J. ROSEBOOM,

zal op Zaturdag den 11 dezer

naar Pontianak en Sinkawang

vertrekken.

Informatiën bij

(2573) W. CORES DE VRIES,

BATAVIA, 4 *September* 1858.

DE STOOMBOOT

DE KONINGIN DER NEDERLANDEN,

vertrekt **Donderdag 9 dezer**

via Muntok en Riouw naar Singapore.

Nadere inlichtingen te bekomen bij de

Directie der Ned. Ind. Stoombootmaatschappij,

(2582 MACLAINE, WATSON EN Co.

VRACHT EN PASSAGE NAAR SOURABAIJA,

wordt aangeboden met het Nederl. Clipperschip **NOACH,** om tegen den 5den dezer te vertrekken.

Informatien bij *De Agenten*

(2545) B. KOPERSMIT EN Co.

Met het nieuw gebouwde Ned. Clipperschip

NOACH, Kapt. P. WIERICKX,

wordt Passage naar Nederland aangeboden.

Deze bodem speciaal voor den overvoer van Passagiers ingerigt, beveelt zich door zijne ruime luchtige kajuit en hutten bijzonder aan. Verder is dit Schip voorzien van alles wat er toe bij kan dragen om het verblijf aan boord aangenaam te maken; heeft eene doelmatige ingerigte badkamer en voert een geëxamineerd scheepsdocter.

Nadere informatien zijn te bekomen *alhier, te Samarang* en *te Soerabaija* bij

de Agenten

(2544) B. KOPERSMIT EN Co.

Passage naar Nederland.

Wordt aangeboden met het snelzeilend en tot den overvoer van Passagiers bijzonder doelmatig ingerigt Nederlandsch Barkschip

LUCONIA,

kapt. **C. J. D. HULTSHOFF,**

voerende eenen geexamineerden scheeps dokter.

Nadere informatiën te Soerabaija bij de heeren *J. F. van Leeuwen en Co.,* den gezagvoerder, of alhier bij

de Agenten

(2519) LANDBERG, BEZOET DE BIE EN Co.

Passage naar Nederland.

Wordt aangeboden met het snelzeilend en tot den overvoer van Passagiers bijzonder doelmatig ingerigt Nederlandsch Barkschip

CHRISTIAAN HUIJGENS,

kapt. **J. VAN KATWIJK.**

Nadere informatiën bij de heeren *Wermuth en Co.* te Samarang, *J. F. van Leeuwen en Co.* te Soerabaija of alhier bij

de Agenten

2518) LANDBERG, BEZOET DE BIE EN Co.

VRACHT EN PASSAGE NAAR TJILATJAP.

Wordt aangeboden per het Nederlandsch Barkschip

LOOPUIT,

kapt **J. HARING,**

om op 5 September derwaarts te vertrekken.

Adres bij

de Agenten

(2516) LANDBERG, BEZOET DE BIE EN Co.

Met het nieuw gebouwd extra snelzeilend en voor den overvoer van Passagiers behoorlijk uitgerust Nederlandsch Barkschip

KRIMPENERWAARD,

Kapitein **J. SPEENHOFF,** wordt Passage naar Nederland aangeboden. Dit Schip is voorzien van uitmuntende inrigtingen en vertrekt omstreeks 10 September van hier.

Nadere inlichtingen te bekomen bij den Gezagvoerder in het Java-Hôtel en bij

de Agenten

2493) MACLAINE, WATSON EN Co.

Passage pour France

Le bon et beau Navire français le

JESSORE

Capne **GACHET,**

partira de ***Batavia*** pour ***Bordeaux*** tou ***Padang*** dans la première quinzaine d'Octob

Ce Batiment, du port d'environ 800 tonne parfaitement disposé pour le bien être des

s'Adresser pour frêt aussi aux

Agens

2489) J. CEZARD

Vracht en Passage naa

SINGAPORE.

Per Nederl. Bark **VRIJHANDEL,** ***Leverstein,*** om spoedig te vertrekken.

Adres bij *de Agenten*

(2512) PITCAIRN, SYME EN

BATAVIA.

De dag van heden is voor Nederland, en ge ook voor deze kolonie, een ware vreugdedag toch heden, dat Z. K. H. de Prins van Oranje, prins der Nederlanden, zijn 18de levensjaar vuld hebben en meerderjarig zal worden verkl

In den morgen van heden, werd dan ook, ter van deze heugelijke gelegenheid, op het Water eene groote parade gehouden, waaraan de versch troepen van Weltevreden, Rijswijk en Meester deel namen en die door den Gouverneur-Gener H. D. staf werd bijgewoond.

Heden avond z. l, naar wij vernemen, in h van Zijne Excellentie, een groot gala-diner plaats

— Men meldt ons van Soebang (Krawang, dd.

In de kampong Moeara Tjiassem, in het dist assem, is eene vrouw van omstreeks 30jarigen dom, genaamd *Taijem*, van drie dochters bevalle moeder en de drie kindertjes bevinden zich standigheden wel.

Van gouvernementswege is te *Pamakassan* o uitbesteed, de overvoer van zout, van *Boen Sampang* (eiland *Madura*), voor *f* 24,50 de koija

---

Batavia. — Wij zijn door eene verpligtende he der in staat gesteld te melden, dat:

1. Gedurende de maand Augustus jl., bij de sp der Maatschappij tot Nut van 't Algemeen zij bragt . . . . . . *f* 14
en teruggenomen . . . . » 5,

2. Dat de inlagen bij de spaarbank, tot ultimo tus jl., in het geheel hebben bedragen van 321 gers . . . . . . *f* 141,
en dat tot dien datum zijn teruggenomen » 21,

Zoodat onder ult. Aug. bleven ingelegd *f* 120,

Timor. — In de eerste dagen der maand Julij, hier ligte regenbuijen en, met uitzondering van enkele dagen, woeijen de geheele maand door oostelijke winden.

De prijs van de rijst was, op ultimo Julij, ge daald tot *f* 10:— en die van de padi tot *f* 4½ picol.

In de binnenlanden ondervinden de handelare en meer bescherming en welwillendheid van de h *Bakikooi* van *Takaip* zou zich, volgens ger weder te *Soenileo,* zijne vroegere verblijfplaats, den en het voornemen hebben, zich aan ons g onderwerpen en vergiffenis te verzoeken. (*Jav.*

Soerabaija, 30 *Augustus.* — Wij vernemen, telegraaflijn, in den nacht van 26 op 27 dezer, ken is. Toen men op 27 dezer, des middags nog geen «leven" in de lijn voelde, toog de fist v. d. S. te post op weg, voorzien van geree pen, in elk geval benoodigd. Door lang oponth gebrek aan gereede postpaarden, enz. kwam hij des nachts van den 27sten op den 28sten, aan de die gevonden werd op 8 palen bewesten Grissee, de lijn door het sawaveld loopt. De oorzaak breuk is niet gebleken. Het landvolk evenwel twee gebrokene einden weder in spanning gebragt, ze om te buigen en met touwtjes aaneen te Terstond werden de einden gesoldeerd, de draad steld en, om 3 uur des morgens van den 28sten de gemeenschap hersteld, die 28 uren had stil ge waarvan 18 uren wachtens, 8 uren oponthoud posterijen, en 2 uur werk.

Indien de breuk verder om de west naar Sa zich had voorgedaan, zoude dit oponthoud van l duur geweest zijn. Gelukkig had men slechts 19 weg te maken. (*Oost*

AANKOMST DER MAIL.

In den namiddag van gisteren, kwam alhier ter het stoomschip *Batavia,* gezagvoerder *A. D. Bo* komende van Singapore en medebrengende de bri en dagbladen uit Europa, tot den 26sten Julij loop Wij haasten ons onzen lezers daaruit, voor zoo en plaats zulks toelaten, het voornaamste mede te d

LAATSTE BERIGTEN.

Londen, 25 Julij. De heer Fitzgerald heeft, in huis der gemeenten, mededeeling gedaan, dat de van den heer Henry Bulwer eene som van een mil piasters had gevorderd, ter betaling der gouv Djedda, als schadeloosstelling voor de ondervonden handelingen, en zoowel aan de dochter van moord den Franschen consul, als aan de betrekking den Engelschen een jaarlijksch pensioen van £ 400 toegekend. De *Cyclops* te Djedda is twaal

De heer Fitzgerald heeft nog kennis gegeven, dat *Cyclops* de onmiddellijke bestraffing van de schuld zal eischen, terwijl, bij weigering daarvan, de sta worden beschoten.

EERSTE BIJVOEGSEL
behoorende bij den
JAVA-BODE,
van Zaturdag 4 September 1858, No. 71.

— *Londen*, 26 Julij. Het parlement zal de volgende [week], en wel waarschijnlijk den 31en Augustus, ge[p]rorogeerd worden.

Den 5den Augustus zal de koningin den keizer van [Fra]nkrijk bezoeken, om bij de opening der haven van [Ch]erbourg tegenwoordig te zijn.

De India Bill is door beide Huizen aangenomen. Ook het vraagstuk, omtrent de toelating der joden in het [par]lement, beslist.

De Amerikaansche questie is geheel afgeloopen.

Eene nieuwe poging, om den onderzeeschen telegraaf, [in] den Atlantische Oceaan te leggen, is beproefd. Het [es]cader zeilde ll. Zondag uit.

De laatste tijdingen uit Indië en China verwekken [gr]oote tevredenheid. De handel wordt beter en het geld overvloedig.

Sterke zendingen van troepen naar Indië gaan voort [en] zoodra het gunstige jaargetijde weder daar is, zullen [kra]chtige maatregelen genomen worden.

Suez, 5 Augustus. De laatste berigten van Djedda [me]lden, dat aldaar alles rustig was. De pacha van [Eg]ypte heeft 500 man derwaarts gezonden, vergezeld [van] een gevolmagtigde, om genoegdoening te vragen. [Ve]rdere troepen zijn van Constantinopel te Caïro aange[kom]en en zullen spoedig de Roode Zee afzakken.

Point de Galle, 18 Augustus. De berigten uit Britsch [In]dië behelzen weinig nieuws, behalve dat de Sheiks ge[za]cht hebben, in den Punjaub eene zamenzwering te ver[wek]ken, die echter in hare geboorte gestuit is. In ons [volg]end nommer, zullen wij deswege een volledig berigt [me]dedeelen.

ALGEMEEN OVERZIGT.

De groote kwestie van den dag is eene bedroevende [geb]eurtenis, die dezer dagen te Djeddah, eene stad op de [A]rabische kust der Roode Zee, heeft plaats gehad. Een [aa]ntal Christenen namelijke zijn daar gruwelijk ver[mo]ord. Voor zooveel officieel bekend is, komt de zaak [op] het volgende neer: De Engelsche vice-consul is het [eerst] afgemaakt; zijn lijk is door de dweepende Moham[me]danen in stukken gehakt en de vlag van het consu[laat] neêrgehaald. De Grieksche gezinnen zijn door de [moo]rdenaren gespaard, maar alle Engelschen vermoord. [Oo]k de consul van Frankrijk en zijne huisvrouw zijn [do]od. De archiven van het Fransche en van het En[gel]sche consulaat zijn vernield. Toen de tijding van [die] moordtrooneelen te Mecca aankwan, legde de be[vol]king er hare tevredenheid door openbare vreugdeblij[ken] aan den dag. Langs de geheele kust der Roode Zee [he]ercht eene bedenkelijke gisting onder de Mohamme[daan]sche bevolking.

En deze gebeurtenis staat, helaas! niet alleen.

[Ee]n bij den Parijschen *Constitutionnel* ontvangen [b]rieven uit Constantinopel van den 3den Julij zegt: [Sa]mi-Pacha, de onlangs benoemde gouverneur van [Cre]ta, die verlof had bekomen, om zich eerst over eenige [we]ken naar zijnen post te begeven, ten einde eenige par[tic]uliere aangelegenheden te kunnen afdoen, heeft thans be[vel] ontvangen, om zich voor zijn vertrek gereed te hou[den], ten einde, terstond na de aankomst van Wely-Pacha, [die] hier ieder oogenblik verwacht wordt, de reis te kun[nen] aannemen. Dit bevel is een gevolg van de dezer [dag]en uit Creta ontvangen dépêches, welke melden dat [eene] groote gisting op het eiland heerschte, en dat men er [bev]racht was voor nieuwe wanordelijkheden, ditmaal [kom]ende van den kant der Turken, die verbitterd zijn [ov]er hetgeen, ten deele tot hun nadeel, aan de Christe[nen] bewilligd is. De Mohammedaansche bevolking van [Cre]ta is misnoegd over de betrekking, waarin zij zich [voo]rtaan jegens de Christenen geplaatst ziet, en vraagt [voo]r zich waarborgen voor de veiligheid van personen [en] goederen. Ahmet-Pacha, de Turksche vlootvoogd, [gaf] haar de verzekering, dat de regten van een ieder ge[ee]rbiedigd en niemand in zijne belangen benadeeld zou [wo]rden, maar nam tevens maatregelen, om te beletten [dat] het misnoegen op bedenkelijker wijze aan den dag [gele]gd wierd. Doch de bevolking bleef in groote gis[ti]ng. Evenwel hoopte men ze, zonder harde middelen, tot [bed]aren te brengen."

De dagblaadjen van Athene (wier berigten echter, wan[ne]er zij ongunstig voor de Turken luiden, van over[dr]ijving verdacht zijn) melden, dat de opstand der Chris[ten]-bevolking van Creta er eene verschrikkelijke bewe[gi]ng, in eene tegengestelde rigting van den kant der Mo[ha]mmedanen, ten gevolge gehad heeft. Te Canea was [bij] eenen twist een Turk door eenen Griek gedood; [het] lijk werd naar de moskee gebragt, en de tentoon[st]elling daarvan bragt eenen volksoploop te weeg; aan [de] Europesche consulaten alsmede aan de kerkgebouwen [der] Christenen werden baldadigheden gepleegd; er werd op de Fransche vlag en op de woning van den Turk[s]chen vlootvoogd geschoten; de menigte vorderde, dat de Griek, die den manslag gepleegd had, ter dood ge[b]ragt wierd, en dreigde anders het huis, waarin hij zich [be]vond, te bestormen. Toen werd de Griek op last van den Turkschen vlootvoogd geworgd; de menigte maakte zich meester van het lijk en trok daarmede voorbij de wo[n]ingen der Europesche consuls. Bij het afzenden der be[r]igten, verlieten de Christenen in grooten getale de stad.

Volgens dezelfde berigten, heeft de Turksche bevolking te Retimo, eene andere stad van Creta, de kerkgebouwen van de Christenen aangevallen en verwoest, hunne pries[ters] mishandeld en zich van de citadel meester gemaakt, met hulp van de artilleristen, die er garnizoen hielden.

Een zoodanige algemeene opstand van de Muzelmannen tegen de Christenen, moet uit den aard der zaak veront[r]ustende gevolgen hebben. Wel heeft de sultan onmid[del]lijk maatregelen genomen, om de moordenaars te Djed[d]ah te straffen, doch Frankrijk en Engeland zullen daar[m]ede niet te vreden zijn, maar waarborgen eischen, waar[door] in eens en voor goed aan zulke buitensporigheden een einde gemaakt en elke herhaling voorkomen wordt; en daar nu de sultan, met den besten wil, niet in staat zal zijn, overal en ten alle tijde, uitbarstingen van volkshaat en fanatismus te voorkomen, is het niet wel te berekenen, waar dit een en ander toe leiden moet. Men onderhandelt op dit oogenblik tusschen Parijs en Londen over de te nemen maatregelen. Voorloopig heeft de Engelsche regering drie oorlogschepen naar Djeddah gezonden

De zittingen der Parijsche conferentie worden geregeld voortgezet. Reeds is deze vergadering voor de elfde maal vergaderd geweest en Engelsche dagbladen verzekeren, dat de kwestie der Donau-Vorstendommen weldra geregeld zal zijn. Hoe die bladen aan deze wetenschap komen, daar toch de handelingen der conferentie met een digten sluijer bedekt zijn, is moeijelijk te begrijpen, hoewel het aan den anderen kant zeker is, dat ook, tijdens de eerste conferentie in 1856, nu en dan die sluijer ontijdig werd opgeligt en geruchten in omloop kwamen, welke naderhand door de uitkomst bevestigd werden. In allen gevalle zijn zulke onthullingen altijd min of meer verdacht, zij mogen zoo waarschijnlijk luiden als zij willen. Het meest geloofwaardig schijnen die bijzonderheden te zijn, welke de *Morning Post* mededeelt. Volgens dit blad, zal voor elk der beide Vorstendommen, even als vroeger, eene bijzondere regering onder een hospodar bestaan, doch deze hospodars zullen bevoegd zijn, bij gewigtige verhandelingen, een raad bijeen te roepen, om de staatkundige en handelsbelangen der Roumanen te vertegenwoordigen. Behalve deze raad, de verkiezing van zijne bijeenkomst, is de kern van de geprojecteerde organisatie ongeveer dezelfde leden en de wijze van als de door de Porto zelve reeds vroeger en herhaaldelijk gedane voorstellen tot eene zoogenaamde administrative unie der Donau-Vorstendommen, zoodat deze regeling ten minste, zoo als gezegd, de waarschijnlijkheid voor zich heeft.

Koningin Victoria zal, in de eerste dagen van Augustus, keizer Napoleon te Cherbourg bezoeken. Dit nieuws is nu officieel. Men beschouwt dit bezoek algemeen als een vredelievend teeken, doch een waarborg voor bestendigen vrede is het niet, omdat tegenwoordig niet de koningen alleen, maar ook de volken in zake van oorlog en vrede beslissen. De koningin zal slechts één dag te Cherbourg doorbrengen, omdat zij den 10den Augustus te Keulen wil zijn, om van daar naar het slot *Babelsberg* te gaan en hare dochter te bezoeken. De meeste Engelsche bladen, met de *Times* aan het hoofd, zijn zeer ontevreden over dit uitstapje van de koningin. Zij achten het een bewijs van gebrek aan kieschheid van den kant van keizer Napoleon, om koningin Victoria uit te noodigen tot de inwijding van eene oorloghaven, die zij als eene geduchte demonstratie tegenover Engeland beschouwen.

Behave de inwijding van het bassin te Cherbourg en het bezoek van koningin Victoria aldaar, niets nienws uit Frankrijk. Alleen wint de meening veld, en enkele maatregelen schijnen er voor te pleiten, dat de regering de noodzakelijkheid inziet, om tot den stand van zaken van voor 14 Januarij terug te keeren,

De zitting van het Engelsche Parlement loopt ten einde. Men is het echter nog niet eens, wanneer het gesloten zal worden. Volgen sommigen zal dit nog deze maand plaats hebben, terwijl anderen den dag der sluitting in het begin der volgende maand stellen. Onder de bladen, die het laatste gevoelen voorstaan, behoort ook het weekblad *the Press*, het bekende orgaan van den heer Disraeli. In allen gevalle denkt men, dat de sluiting zal plaats hebben, voordat de koningin zich naar Cherbourg begeeft.

Hoewel nog twee belangerijke bills de laatste phases bij de wetgevende magt moeten doorloopen, kan men toch zeggen, dat zij reeds zoo goed als aangenomen zijn, namelijk de bill tot wijziging van den parlementairen eed en die op het regeringsbeleid in Indië. Wat de eerste betreft, zoo zal men zich herinneren, dat, om aan het geschil tusschen het Hooger- en Lagerhuis nopens deze kwestie een einde te maken, lord Lucan in het Hoogerhuis eene bill heeft ingediend, waarbij aan elk Huis het regt toegekend wordt, om den eed zoodanige te wijzigen, als het dit goedvindt. Reeds tweemalen was die bill gelezen doch, toen de derde lezing zou plaats hebben, stelde lord Derby, de eerste minister, eene clausule daarop voor, waarin verkaard wordt, dat het Huis bij zijne vroegere meening blijft volharden, dat de weglating van den naam van Christus uit den eed iemand onbevoegd maakt, om deel te nemen aan de wetgevende werkzaamheden eener Christelijke vergadering. Van deze clausule voorzien, die niets dan eene gemoedelijke overtuiging uitspreekt, is de bill, doch slechts met eene meerderheid van 8 stemmen, aangenomen, nadat verscheidene redenaars verklaard hadden, dat het thans den schijn heeft, alsof men op de primitief aangenomen bill van lord Lucan wilde terugkomen.

In het Lagerhuis is de bill definitief aangenomen. Lord John Russell heeft zich met nadruk uitgelaten tegen de handelwijze van het Hoogerhuis, door eene dusdanige clausule in het ontwerp te lasschen. Hij wilde, dat het Lagerhuis daarvan geen nota zou nemen.

Wat de bill op het regeringsbeleid in Indië aangaat, deze is, nadat het Lagerhuis daarin eenige wijzigingen gebragt heeft, thans nog bij het Hoogerhuis in behandeling, hoewel reeds de 32 eerste clausulen in committé zijn aangenomen. De Oost-Indische Compagnie heeft wel besloten, om in eene petitie bij het Hoogerhuis tegen de ten haren aanzien gevolgde handelwijze op te komen, als zijnde veroordeeld, zonder juist gehoord te zijn en waarin tevens gewezen wordt op het gevaarlijke harer opheffing op een tijdstip, dat men hare hulp het meeste noodig heeft, doch dit zal niets baten. Het lot der bill en aldus ook hare opheffing, is beslist.

In Spanje heeft het bewind in de laatste dagen eene geheel andere gedaante gekregen. De maarschalk O'Donnell heeft de teugels van het bewind in handen genomen met eene vastheid, die verwondering wekt. Een van zijne eerste maatregelen was, dat hij al de generaals te Madrid bij zich ontbood en aan deze heeren te kennen gaf, dat de minste zweem van vijandige gezindheid jegens het ministerie van hunnen kant, hem zou noodzaken hen onmiddelijk uit de hoofdstad te verwijderen; en om te bewijzen, dat het hem met die bedreiging ernst was, decreteerde hij onmiddelijk de verwijdering van den generaal Ortega. Een tweede maatregel was het bevel aan den aartsbisschop van Toledo, om zich naar zijn bisdom te begeven, terwijl den patriach van Indië werd aangezegd, dat hij naar Oviedo in Asturie moest vertrekken; ook kreeg een andere reactionnaire bisschop kennis, dat hij als biechtvader der koningin weldra door een ander zou worden afgelost. De kieslijsten zullen herzien en nieuwe verkiezingen voor de Cortes uitgeschreven worden. Dit een en ander heeft reeds ten gevolge gehad, dat de partij der progressisten, die den maarschalk aanvankelijk niet geheel vertrouwde, tot andere inzigten gekomen is en besloten heeft het tegenwoordig ministere te ondersteunen. Het zal nu te bezien staan, hoe lang O'Donnell in staat zal zijn deze staatkunde vol te houden.

De Sardinische kamers zijn den 14den dezer gesloten.

Onder de geruchten behoort, dat Saksen voornemens is pogingen aan te wenden, om de drukpers in Duitschland onder een naauwer toezigt te stellen.

De keurvorst van Hessen heeft, den 13den dezer, de kamers geopend met eene aanspraak, die in zoo verre bevredigd heeft, dat zij het besluit der regering aankondigt, om de kwestie nopens de constitutie, in overeenstemming met de wenschen der kamers, aan de bondsvergadering voor te dragen; wijders dat er uitzigt bestaat, het deficit in de schatkist te dekken. Zonderling genoeg hoort men daarbij uit Kassel verzekeren, dat de kamers zich slechts met eene enkele dringende kwestie zullen onledig houden, en zeer spoedig weder verdaagd zullen worden.

In het groothertogdom Mecklenburg Schwerin heeft eene verandering van ministerie plaats gehad. De heer von Oertzen, voormalig gezant bij den Duitschen bondsdag, is president van den ministerraad geworden, ter vervanging van den baron von Bulow, die tot het privaat leven terugkeert. De heer Schröter is met de portefeuille van buitenlandsche zaken en de heer von Levetzow met die van financien belast.

Het Deensche antwoord aan den Duitschen bondsdag is te Frankfort ontvangen en aan eene commissie ten fine van onderzoek verwezen. De inhoud is nog niet bekend; men zegt dat er in wordt voorgesteld, om de tegenwoordige Holsteinsche en de Deensche constitutie voor de geheele monarchie voorloopig buiten kracht te stellen en inmiddels onderhandelingen tusschen de bondsvergadering en Denemarken te openen, ten einde gezamenlijk tot de vaststelling van een anderen regtstoestand te geraken. Is dit zoo, dan bewijst dit, dat Denemarken voorgaat met zijn tactiek, om door ontwijkende antwoorden tijd te winnen en de zaak zooveel mogelijk op de lange baan te schuiven. Inmiddels hebben de laatste beraadslagingen over deze netelige kwestie reeds aanleiding tot eene ministerieele krisis gegeven, die met de aftreding des ministers van financien geëindigd is.

Uit Stockholm wordt gemeld, dat de Zweedsche regering zich ernstig bezig houdt met het geschil tusschen Denemarken en den Duitschen bondsdag, omdat oude banden haar aan eerstgemeld land hechten. Om die reden zou zij, zoo beweren de voorstanders der Scandinavische partij, niet lijdzaam kunnen toezien, dat een Duitsch bondsleger, onder welke voorwendsel ook, den Eider overtrok, die het hertogdom Sleeswijk van Holstein scheidt. Indien dit geval zich voordeed, dan zou Zweden, even als in 1849, ten gunste van Denemarken, tegen het gecoaliseerde Duitschland, krachtig tusschenbeide moeten komen.

De Belgische kamer van vertegenwoordigers is dezer dagen weder bijeen gekomen en, na afdoening van alle aan de orde van den dag staande punten, op nieuw uiteen gegaan, daar het rapport der centrale afdeeling over het ontwerp van wet tot uitlegging en versterking van Antwerpen en tot uitvoering van een aantal andere werken van algemeen nut, nog niet gereed is. Zij zal den 26sten dezer weder eene zitting houden, om alsdan de openbare beraadslaging aan te vangen over die gewigtige voordragt, welke het gouvernement nog in deze wetgevende zitting afgedaan wil hebben, te meer omdat daarover door de centrale afdeeling een ongunstig oordeel geveld is, dewijl het zou schijnen voor den tegenstand, dien zijn voorstel ontmoet, terug te deinzen, indien het in deze omstandigheden de beraadslaging tot de nieuwe zitting liet verdagen.

Rotterdam, 22 *Julij*. De weersgesteldheid bleef sedert ons vorig berigt zeer gunstig. Er viel overvloedig regen, die gestadig met fraai en warm weder afwisselde. Ofschoon het hooi nog vrij duur is, hoopt men echter dat de schaarste aan veevoeder niet drukkend zal zijn. Ook de vrouitzigten omtrent den oogst der veldgewassen zijn op nieuw verbeterd. Uit alle streken des lands verneemt men, dat de inzameling de verwachting overtreft.

— Z. M. de koning is, den 18den dezer, naar Wiesbaden vertrokken, waar hij gedurende ongeveer eene maand de badkuur zal volgen. Men wil, dat Z. M. ongesteld en aan rheumatisme lijdende is. Z. M. wordt vergezeld door den heer de Kock, directeur van HD. cabinet, den graaf van Lijnden, opperstalmeester, den graaf van Bijland, adjudant, den heer N. Pieneman, kuntschilder en dr. Everard, HD. lijfarts.

— Den 10den Julij is de graaf van Chambord met gevolg in de residentie aangekomen. Z. M. de koning heeft den graaf in een plegtig gehoor ontvangen. Hij werd tot dat einde met een koninklijk rijtuig afgehaald en, na afloop der audientie, op de zelfde wijze teruggeleid. Vervolgens heeft de graaf zich naar het *Huis ten Bosch* begeven, om bij H. M. de koningin zijne opwachting te maken. De koning heeft kort daarop een tegenbezoek bij den graaf in het *Hôtel Bellevue* afgelegd. Het gevolg van den graaf bestond uit de heeren Pageot, graaf de Monti en Barbevy. De graaf heeft vervolgens Amsterdam en omliggende plaatsen bezocht en is daarna naar Belgie vertrokken.

— Z. M. heeft *benoemd*: bij het leger in OostInd., tot 2de luit. bij het wapen der inf., de cad. *J. F. D. Engelhard*, jhr. *J. H. C. van der Wijck* en *P. E. J. H. van Dompseler*; bij het wap. der artil.: de cad. *A. C. H. Winter* en *D. C. J. A. Ponze*; bij het corps der gen. en sap. de cad. *A. W. Nolthenius*, *W. J. C. L. van Polanen Petel* en *J. Kat*, allen herkomstig van de kon militaire akademie; — *Eervol ontslagen*: den met verlof uit Nederlandsch Indië teruggekeerden offic. van gez. 2de kl. van het leger aldaar, *K. L. Meijer*, onder toek. van pensioen.

NEDERLAND.

De behandeling der zaak van E. Hond c. s., beschuldigd van opligting, heeft de arrondissements regtbank te Amsterdam (3e kamer), behalve eene korte schorsing, van des ochtends tot bijna middernacht bezig gehouden. Die tijd werd grootendeels besteed tot het hooren van bijkans 30 getuigen.

Het resumé van die verklaringen door den subst. offic. van justitie mr. J. C. Bijleveld deed zien, dat bij name de vier beschuldigden, waarvan de 1e. en 4e. zich door de vlugt aan de aanhouding hadden onttrokken, zich gezamenlijk, in het laatste gedeelte des vorigen en het eerste gedeelte des loopenden jaars, hadden schuldig gemaakt aan het plegen van opligting, door middel van aangenomen handels firma's.

De daartoe gebezigde firma's waren derwijze gekozen, dat zij, eenige verandering in de schrijfwijze vertoonden, maar niet te min groote overeenkomst hadden met geachte handels-firma's dezer stad. Zoo waren b. v. die van E. Businge en Co., B. Veldmann kennelijk aangenomen, met het doel om door de schijnbare overeenkomst met die van de heeren Bunge en Co. en B. H. Veltman, onder begunstiging van den goeden naam dier huizen, met buitenlandsche firma's in aanraking te komen en goederen te verkrijgen. Om hun plan beter te doen gelukken, huurden zij doorgaans, tot het houden van hun kantoor, kamers of een huis in de nabijheid van het huis, waar zich het kantoor der echte firma bevond. Bovendien werd patent op de aangenomen firma genomen. Om hun plan beter te doen gelukken, werden de aldus gevormde firma's met zorg voor hunne stadgenooten verheimelijkt. Daarin werd alleen uitzondering gemaakt ten aanzien der cargadoors, aan wie het inklaren der zendingen aan hun adres werd opgedragen, naardien deze anders in „verkeerde handen konden komen." De fabriekanten, misleid door schijnbare gelijkheid met de als solide bekende firma's, zonden dan zonder bedenken de aangevraagde goederen af. Dit was dan ook het geval met James Sears & Sons, te Londen; Parmentier & de Bloys, te Faest (Belgie); Veuve Staes Marcial, te Leuven enz. Door die firma's werd in door de verwisseling aanzienlijke hoeveelheden ijzer, koper en linnen aan de beschuldigden toegezonden. Bij die bestellingen werd niet verzuimd dan te dringen op het doen van onderzoek naar de firma, waartoe men zich refereerde aan de grootste bankiers en handelaars in geheel Europa, die dan, evenzeer door het kleine verschil misleid, dat zij voor eene mogelijke schrijffout hielden, de beste informatie gaven.

Het O. M. zocht daarin het bewijs, dat hier dat gene was gedaan wat bij art. 405 van het strafwetboek was uitgedrukt. Het wees er voorts op, dat al de vier beschuldigden tot de ongegoede klasse behoorden, en dat sommigen de betrekking van huisknecht en tooneel-figurant vervulden. Er moeten hun derhalve gelden door anderen zijn voorgeschoten, om de handels ongelden van vrachten enz. te voldoen.

Het requireerde daarom, de schuldigverklaring en de veroordeeling van den 1sten, 2den en 4den beschuldigde, E. Hond (voortvlugtig), J. A. Faijencier en B. M. Goudman (voortvlugtig) tot 3 jaren correctionele gevangenis, en den 3den J. J. Benjamins, tot 1 jaar eenzame opsluiting, en bovendien elk hunner tot ƒ 25 boete.

De beschuldigden werden verdedigd door de heeren mrs. A. M. Bing en S. J. van Mulder, die hunne verdediging hoofdzakelijk hebben gegrond op het bestrijden der verklaring en toepassing van art. 405 van het strafwetboek, en concludeerden tot vrijspraak.

De regtbank zal den 7den Julij uitspraak doen.

Moerdijk, 4 Julij. Gisteren namiddag gebeurde met den trein, welke te 4 uren van Antwerpen naar de Moerdijk vertrok, een verschrikkelijk ongeluk. De 12 jarige zoon van een barrierewachter namelijk, werd door de locomotief van Antwerpen tot Eeckeren medegesleept, waar men hem geheel verbrijzeld van de baan heeft opgenomen.

BELGIE.

Brussel, 6 Julij. Heden heeft de centrale sectie van de kamer van afgevaardigden, belast met het onderzoek van het wetsontwerp, betreffende de werken van openbaar nut, eene zitting gehouden. Met 6 stemmen tegen 1 werd verworpen § 4 van artikel 1, betreffende de fortificatiën van Antwerpen, terwijl de §§ 12 en 13, betreffende de spoorwegen enz. werden aangenomen.

— Uit Antwerpen wordt gemeld, dat gisteren morgen, tusschen zes en half zeven uren, de 65jarige vrouw van den tuinman van den Berg, even buiten die stad op het buitenverblijf van den heer de Caters woonachtig, is vermoord, terwijl haar man zich naar de mis begeven had en zij alleen te huis was. Een vrij belangrijke diefstal van geld schijnt de misdaad voorafgegaan of gevolgd te zijn. Zekere Verbruggen, die meermalen in handen der justitie is geweest, en als verdacht van deze misdaad was gevat, is onschuldig bevonden en terug gezonden naar het bedelaarsdepôt, waaruit hij ontvlugt was. Eenig bloed, dat op zijne kleederen kleefde, was het gevolg van eene vechtpartij.

ENGELAND.

Wij nemen het volgende uit een Engelsch dagblad over.

In den volgenden brief, geeft een paardenarts, de heer John Field, het Britsche publiek eenige inlichtingen omtrent het onderwerp van paardentemming. Opdat de proeve goed gelukke, zegt hij, moet men op eene gesloten plek met het paard alleen zijn, en zorg dragen, dat er niets voorkome, hetwelk de aandacht van het paard tot zich kan trekken. De benoodigdheden zijn: komijnolie, het wratachtige uitgroeisel aan den voorpoot van het paard, en Rhodiumolie. De plant, uit wier zaad komijnolie getrokken wordt, vindt men in Ethiopie, en groeit tevens op uitgebreide schaal op Sicilie en Malta. Onder de ouden werd deze oliesoort meer gebruikt dan thans het geval is. In de heilige schriften en oude kronijken, is er dikwerf melding van gemaakt. Zij heeft eene oranje kleur. De wrat wordt gemakkelijk uitgetrokken en moet fijn gestampt worden. Ze heeft een krachtigen muffen reuk, die het paard zeer aangenaam schijnt te zijn. Tevens houdt het dier bijzonder veel van Rhodium-olie. Deze olie wordt uit zekere houtsoort getrokken, die van de Canarische eilanden komt en gewoonlijk als reukwerk verkocht wordt. De prijs in den kleinhandel is een stuiver den droppel.

Men moet op de volgende wijze te werk gaan. Men neemt een of twee droppels komijn-olie en smeert er de handen mede; vervolgens strijkt men deze over de neusgaten van het paard, tot dat men zijne onverdeelde aandacht tot zich heeft getrokken; alsdan bestrooit men eene klont suiker met het meergemelde wratpoeder, en mogt het paard die niet uit de hand willen eten, dan steekt men het in zijn bek. Eindelijk giet men het acht druppels Rhodium olie, door middel van een fleschje of van een vingerhoed, in den bek. Deze handelwijs, met eene goede en zachte behandeling gepaard gaande, maakt het paard gewillig, en kan men alles van hetzelve gedaan krijgen. In buitengewone gevallen moet gemelde kunstbewerking herhaald worden, eer ze den verlangden invloed heeft. Des verkiezende kan men ze twee of drie keeren per dag herhalen, altijd zorgdragende, dat het paard daarbij geen letsel bekomt.

Door het opvolgen dezer voorschriften kan men het paard tot vriend maken en, mogt het soms kuren hebben, het die afleeren.

— Nieuwe toepassing van paardenkracht.

De *Montrose Standard* vestigt de aandacht op eene nieuwe aanwending der paardenkracht, tot het in beweging brengen van machinerien, door den Majoor Renay Falyour van Horrowfield, in zijne pachthoeve te Newmanswills, ingevoerd. De toestel, die zeer eenvoudig van aard is, wijkt geheel af van dien tot nu toe in gebruik was. In stede van zich in een cirkel te wegen en het einde van een boom, die aan een regtstaanden Cilinder is vastgehecht, mede te slepen, blijft het paard in zijn stal staan. De vloer daarvan schuift achterwaarts onder zijne pooten weg, terwijl het dier daarentegen vooruit schijnt te stappen. De vloer bestaat uit sterke planken, dwars over den bodem van den stal op twee lange ketenen gelegd, waaraan zij ook tevens zijn vastgemaakt. Deze ketenen gaan rondom twee liggende Cilinders, de eene aan het hoofd, de andere aan het einde van den stal, en het geheel maakt een vasten, doch buigzamen bodem uit. Daar de Cilinder aan het bovenste gedeelte van den stal een weinigje hooger ligt dan die aan den ingang, is deze beweegbare vloer eenigzins hellend. Het gewigt van het paard doet de planken naar beneden schuiven, welke laatste het dier mede zouden nemen, ware het niet dat de halster, waarmede het aan den stal is vastgebonden, het terughield. Om het vallen voor te komen, steekt het paard de pooten vooruit, en is het natuurlijk, dat hij dit zal blijven doen, zoolang de vloer onder hem achterwaarts weg schuift.

De omwentelingen der Cilinders, door dit voortdurend schuiven te weeg gebragt, zijn in staat alle machinerien voort te drijven.

Te Newmanswills brengt men hiermede een dorschmachine, een kafsnijder en een werktuig om haver te stampen, mede in beweging. Geen toezigt wordt vereischt; en men verzekerde ons, dat een paard, zonder moeite, acht uren per dag in een dergelijken tredmolen kan werken. Deze wijze van werken is in de Vereenigde staten en Canada in algemeen gebruik. Inderdaad wordt het hout aan het kleine spoorstation op deze wijze gezaagd.

— Men leest in de *Globe*: Naar alle waarschijnlijkheid blijft de keus eener gemalin voor onzen toekomstigen souverein bepaald bij zeven prinsessen van koninklijken bloede, tenzij hij zich eene gemalin van eenigzins meer gevorderden leeftijd wilde kiezen. De bedoelde zeven prinsessen, die als leden van een Protestantsch kerkgenootschap, daartoe in aanmerking kunnen komen, zijn: 1o. prins. Alexandrine, dochter van prins Albert van Pruissen, geb. 1 Febr. 1842; 2o. prinses Anna van Hessen-Darmstadt, eene nicht van den groothertog van Hessen en van de keizerin van Rusland, geb. 25 Mei 1843; 3o. Prinses Augusta van Holstein-Glücksburg, geb. 27 Febr. 1844; 4o. de hertogin Whilelime van Wurtemberg, geb. 11 Julij 1844; 5o. prinses Alexandra, dochter van prins Christiaan van Denemarken, geb. 1 Dec. 1844; 6o. prinses Maria van Saksen-Altenburg, geb. 28 Junij 1845; 7o. prinses Catharina van Oldenburg, zuster van de groothertogin. Nicolaas van Rusland, geb. 21 Sept. 1846. Zonder in profetischen zin te willen spreken, gelooven wij, dat prinses Alexandra van Denemarken de meeste kans heeft, als zijnde prins Christiaan de vermoedelijke erfgenaam van den Deenschen troon. De prins van Wallis is geboren 9 November 1841, en wanneer hij dus zijn 21ste jaar zal bereikt hebben, is prinses Alexandra 18 jaren oud.

— Men verwacht dat de parlementszitting weldra gesloten zal worden, welligt reeds in het midden en in allen gevalle vóór het einde dezer maand. De voorstanders van het ministerie Derby meenen, dat het alle gevaren in het Parlement te boven is gekomen, en dat zijn bestaan voor geruimen tijd verzekerd is.

— Volgens de berigten uit Britsch Guyana van 9 Junij jl. heeft de wetgevende vergadering dier kolonie, gedrongen door het gebrek aan arbeidende handen, besloten het gouvernement van het moederland op nieuw uit te noodigen, eenige duizenden cipayers, die aan den opstand in Indië deelgenomen, maar zich daarbij niet aan bijzondere misdrijven schuldig gemaakt hebben, met deportatie naar die kolonie te straffen.

— In de vorige week waren bij laag water, langs den noordelijken oever van den Theems, arbeiders bezig met het leggen eener dikke laag kalk, tusschen de bruggen van Westminster en Hungerford; boven de eerstgenoemde brug werd hetzelfde gedaan; door dit middel hoopt men eenigermate de schadelijke uitdampingen der rivier tegen te gaan.

— Lady Bulwer Lytton, de echtgenoot van den tegenwoordigen secretaris van de kolonien (welke sedert verscheidene jaren van hem gescheiden leeft), bevindt zich, volgens den *Morning Post*, sedert kort in een krankzinnigengesticht bij de hoofdstad. Hare vrienden moeten voornemens zijn stappen te doen, om te bewijzen dat zij volkomen wel bij hare zinnen is. Of zij door haren echtgenoot, dan wel door hare eigene bloedverwanten in het gesticht gebragt is, wordt niet opgegeven.

FRANKRIJK.

De ministerieele Fransche dagbladen voeren, sedert eenigen tijd, een vrij hevigen strijd tegen de Engelsche over de Afrikaansche landverhuizing. Niet alleen dat zij hunne regering verdedigen, maar zij vallen ook Engeland vrij bitter aan. De *Constitutionnel* b. v. beweerde eergisteren, dat Frankrijk, wel verre van den slavenhandel in een anderen vorm te vernieuwen, slaven op de Afrikaansche kust verlost, om er vrije ar-beiders van te maken; terwijl de Engelschen daarentegen op de kust van China, door middel van list of van geweld, zich van vrije menschen meester maken, om ze onder den naam van koelies in slavernij te voeren. Het blad oppert de vraag, waar de Engelsche kruisers de lading laten, wanneer zij een slavenschip hebben opgebragt? Of zij die naar de Afrikaansche kust terugbrengen en in vrijheid stellen, dan wel naar eene Engelsche kolonie voeren, om aldaar als arbeiders aan wal gezet te worden? Of het geen bekend feit is, dat zulke ongelukkigen naar Britsch Guyana, Jamaica of een andere van de Engelsche kolonien in West-Indië gezonden worden, waar zij zich moeten verbinden, om 16 jaren lang in dienst van het Engelsche gouvernement te werken, ten einde vervolgens onder de planters te worden verdeeld. Het blad doet voorts uitkomen, dat het juist Engelsche kooplieden te Rio-Janeiro, Bahia, San Jago en Havana zijn, die de slavenhalers van de artikelen voorzien, welke zij voor hun verfoeijelijken handel behoeven, na-melijk snuisterijen, buskruid, vuurwapens enz. Ten slotte betoogt de *Constitutionel* op grond van een brief uit Londen, dat het onderhouden van een escader kruisers tot wering van den slavenhandel, op verre na zulk eene opoffering voor Engeland niet is, is als de Engelsche bladen beweren, omdat er gemiddeld jaarlijks ongeveer 40 slavenhalers genomen worden, waarvan er ligt... geladen zijn, die meestal dooreen elk 300 negers aan boord hebben, welke dus eene jaarlijksche aanwinst van 5400 arbeiders voor de Engelsche kolonien opleveren, daargelaten de waarde van de schepen zelven en van het geen verder aan boord gevonden wordt.

— De heer Belmontet, de volbloed-bonapartist, die, zoo als zeker correspondent zegt, het eerste keizerrijk hebben uitgevonden, indien het niet zeer goed zonder hem had kunnen tot stand komen, wordt beschuldigd het hoofd te zijn van de „rooden," die tegen het tegenwoordige keizerrijk complotteren. Deze beschuldiging, voorzeker de meest bevreemdende, die dit lid van het Wetgevend Ligchaam ooit kan treffen, is gegrond op pogingen door hem in het werk gesteld, ter bekoming van verzachting van de maatregelen van algemeene veiligheid genomen tegen zekere personen, op wie men zeer weinig is aan te merken, en onder wie b.v. een advocaat zich bevindt, wiens eenig vergrijp is vroeger secretaris van Ledru Rollin te zijn geweest.

— In het lyceum te Bastia (Corsica) zijn de kweekelingen oproerig geworden. Zij verschansten zich achter barricaden en vernielden alles in de schoollocalen. Het gelukte den onderprefect den opstand te dempen, zonder maatregelen van geweld te gebruiken. De eerste klasse van het lyceum is ontbonden.

DUITSCHLAND.

Berlijn, 5 Julij. Men verneemt, dat koningin Victoria van Engeland en prins Albert den 10den Augustus te Dusseldorp zullen aankomen, alwaar zij zullen worden opgewacht door den prins en de prinses van Pruissen, benevens prins en prinses Friedrich Wilhelm, om van daar te zamen naar Coblentz en Stolzenfels te vertrekken.

— Te Elberfeld was reeds sedert geruimen tijd een proces aanhangig tegen den voormaligen policie-agent Steiniger en vrouw Hesken, de eerste beschuldigd zijne vrouw en de laatste van haren man door middel van rattekruid vergiftigd te hebben, ten einde, na den dood van de wederkeerige echtgenooten, met elkander in het huwelijk te treden, nadat reeds langen tijd vóór die vergiftiging, ongeoorloofde betrekkingen tusschen de beiden bestaan hadden. Dit proces nu is, nadat het correctionele collegie daaraan zes zittingen gewijd had, die niet ophielden in hooge mate de belangstelling te wekken, eenige dagen geeindigd met het overtuigend bewijs dat de dubbele moord door de beschuldigden gepleegd is, zoodat beiden door de Jury schuldig zijn verklaard. De vrouw wekte medelijden op, want het was zigtbaar, dat zij berouw gevoelde; zij werd dan ook de koninklijke genade aanbevolen. Steiniger daarentegen, die zijn doodvonnis zonder de minste ontroering aanhoorde, boezemde van het begin tot het einde den meesten afschuw in, ten gevolge zijner verklaringen en houding gedurende den loop der debatten. Na afloop van het proces, was hij zelf de policie agenten behulpzaam, die gekomen waren om hem op nieuw te boeijen. Het publiek hoorde zijn doodvonnis, niettegenstaande de vermaningen des presidents, om zich rustig te gedragen, onder levendige bijvalsbetuigingen, die luidruchtig herhaald werden, zoodra hij weggevoerd werd. De woede tegen hem was zelfs zoo groot, dat zich eene groote menigte om den wagen verdrong, waarin hij zich op den terugweg naar de gevangenis bevond, ten gevolge waarvan een der gendarmen viel en gewond werd, terwijl men niet naliet met steenen naar den wagen te werpen, zoodat de glazen verbrijzeld werden.

RUSLAND.

Te Nischni Novogorod is, gedurende de voorbereidselen voor de groote kermis, een zware brand uitgebroken. Meer dan 600 winkels vol koopwaren zijn in korten tijd een prooi der vlammen geworden. Het vorige jaar zijn er insgelijks een groot aantal winkels afgebrand. Gelukkig zijn de nieuwe gebouwen, die de afgebrande hebben vervangen, dezen keer aan 't vuur ontsnapt. Men heeft gebrek aan timmerlieden, en men vreest, dat de verwoesting voor de opening der kermis niet hersteld zal zijn.

— Men meldt van Nerchinsk, dat er, ten gevolge van den strengen winter, groote boschbranden in Daurie hebben plaats gehad. Voor 't overige ontwikkelt zich

van de Amoer hoe langs zoo meer, en men van heden af, een schitterende toekomst voor-

Een zeldzaam autodafé heeft te Petersburg plaats ge- Aan de bank van uitgifte van crediet-papieren een groote ijzeren haard; daarin is een groot aangelegd en gedurende drie dagen heeft men daar, woordigheid van een talrijk publiek, voor eene van 240 milioen zilveren roebels in bankpapier d. Deze aanzienlijke vermindering van het in zijnde papierengeld, heeft een zeer gunstigen in- den stand van den wissel uitgeoefend.

Er is in Rusland eene leening uitgeschreven van millioen roebels, rentende $4^{1}/_{2}$ pCt., aflosbaar Die leening zal uitsluitend in Rusland gesloten terwijl voor het grootste deel reeds door de re- op naam der liefdadige instellingen, ingeschreven is.

De eerste algemeene vergadering der aandeelhouders groote Maatschappij van Russische spoorwegen 14/26 Junij plaats gehad. De verschillende en, gedaan door den raad van administratie, met eenparige stemmen aangenomen.

De inwijding van de beroemde Izaaks-kerk had, den Junij (30 Mei oude stijl), te St. Petersburg plaats. dit prachtige gebouw, dat in 1710 door Peter den werd gesticht en dat nu weder in 39 jaren on- drie souvereinen, is voltooid, is niets gespaard, goud, marmer, brons, noch graniet; dit laatste voor- vindt men er in eene verhouding, waarvan men zich denkbeeld zal kunnen vormen, wanneer men ver- dat de vier portieken ieder gesteund worden door monolithen van 56 voet hoogte op 7 voet diameter. dezer portieken is gekroond door een frontespies. reliefs zijn het werk van twee vreemde kunste- de HH. Lemaire, van het instituut van Frank- en Vitali. Boven ieder frontespies staan drie bron- beelden, op den top een der evangelisten en op el- hoek een apostel. Knielende engelen insgelijks van zijn geplaatst op gegroefde zuilen, aan iederen van het dak, waarvan zij het versiersel voltooijen. zuilen, welke het gebouw versieren, ten getale 112, zijn monolithen uit rotsbrokken van Finland en, elke heeft ruim 11,000 zilveren roebels (na- f 20,000) gekost. De groote koepel met zijne vensters heeft veel overeenkomst met dien van St. te Rome; zijne basis van grijs marmer, zooals de draagt 24 granietzuilen met Corinthische kapi- waarboven eene bronzen gaanderij loopt, prijkende 24 engelenbeelden van hetzelfde metaal. Het ver- van dezen koepel en van de lantaarn is geschied eene nieuwe methode, te St. Petersburg, door beroemden scheikundige Jacobi uitgevonden. Daar- zijn 247 ponden zuiver goud gebruikt. De groote welke 1800 pud (30,000 kil.) weegt, en waarvan middellijn 3 Ned. el is, kan door 8 mannen naau- worden in beweging gebragt. Dalen wij nu van hoogte af, om ons naar den hoofdingang te begeven het westelijke portiek, tegenover de Poststraat. eene kolossale en prachtige deur! Zij is niet min- dan 49 voet hoog en 38 voet breed, en het geheel, reliefs en versierselen van brons, heeft men te dan- van het talent van Vitali. De andere deuren der mede van brons en ten getale van zes, onder- den zich ingelijks door rijke versierselen. Wat de ndige afmetingen der kerk betreft deze komen voor, wanneer men die vergelijkt met de ontzag- hoogte van den koepel, welke zich 296 voet . De muren, met wit marmer bekleed, zijn met van allerlei soort en kleur ingelegd, de vloer is grijs marmer kunstmatig ingelegd, breidt zich uit breedte van 60,000 vierkante voeten en loopt in midden uit in eene prachtige, veelkleurige roset. hoofd-altaar aan den H. Izaäk gewijd, tegenover hoofdingang of ikonostase, is van wit marmer; het op reusachtige malachiet zuilen, afkomstig uit de van Nynii-Taguilsk, in het gouvernement Perm. groote deuren van het altaar zijn van gegoten brons hecht aan twee zuilen van lapis lazuli van zeldzame heid en waarvan de waarde moeijelijk zou zijn te len; boven die deuren schittert een vergulde boog, op heiligenbeelden uitkomen op keurig beeldhouw- voorstellende tafereelen uit den Bijbel. Tusschen zuilen staan twee rijen boven elkander geplaatste beel- die van Christus, de H. Maagd, den H. Izaak, en H. Alexander Newski zijn in mozaik uitgevoerd, naar teekeningen van Neff, door kunstenaars, die keizer Nicolaas uit Rome had ontboden, om dit werk te verrig- ten. Achter het altaar, tegenover de deur, ziet men nog een kolossaal beeld van Jezus Christus te Munchen op glas geschilderd, zoodat het licht er doorheen schijnt. De stijl en het schilderwerk zijn echter niet overeenkom- stig den tempel, waarin het is geplaatst. De ikonosta- van twee kleine altaren, aan den H. Alexander Newski de H. Catharina, zijn ook van wit marmer op gou- den gronden, en de balustrade, die ze van de kerk scheidt, schittert van goud en andere versierselen. Hout zou men te vergeefs in het gebouw zoeken. Sommige kritieken vinden, dat de algemeene stijl van het gebouw oorspronkelijkheid mist en dat tusschen de afzonderlijke gedeelten geene genoegzame harmonie heerscht; de ge- leerden en de kunstenaars zullen later daaromtrent uit- spraak doen. Inmiddels, en ofschoon de algemeene reke- ning der uitgaven nog niet is openbaar gemaakt, zoo verzekert men toch, dat zij een totaal bedrag beloopen van 88 millioen zilveren roebels (nagenoeg f 158,000,000). De architect, de heer de Montferrand, ontving te dezer gelegenheid een geschenk van 40,000 zilveren roebels en het brevet van een pensioen van 5000 zilveren roebels; hij is bovendien benoemd tot staatsraad in werkelijke dienst, gelijk staande met generaal-majoor bij het leger en verleenende tevens den Russischen adelstand; wijders ontving hij een gouden gedenkpenning met diamanten omzet. De president der commissie van toezigt over den bouw, graaf Guriew, ontving het portret des keizers in brillanten; de vice-president Wassiltschikow is benoemd tot chef van het regement huzaren van Ahtrysk, waar- van hij vroeger commandant was, met vergunning om den uniform van het corps te mogen dragen. De heer v. Prianichnilknow ontving eene gouden snuifdoos met het portret des keizers. De keizer, de beide keizerinnen, al de prinsen en prinsessen van het van het keizerlijke huis, de kroonprins van Wurtemberg, de hertog van Mecklenburg Strelitz, al de hooge dignitarissen en ambtenaren woonden de godsdienstige plegtigheid der inwijding bij; zij begon ten $10^{1}/_{2}$ uren en eindigde eerst ten 2 uren. Het koor bestond uit 2400 zangers. Voor eene plaats aan een venster voor den hoofdingang betaalde men, ten einde den plegtigen optogt des keizers te zien, 160 z. roeb. (ca. f 300). Na afloop der werkelijke plegtigheid had eene groote wapenschouwing plaats over 64,000 man troepen van alle wapens.

TURKYE.

De berigten van de Levant loopen tot 26 Junij:

De correspondent van de *Osservatora Triestino* schrijft uit Constantinopel, dat hij van goede zijde onderrigt is, dat de geruchten ongegrond zijn, als zoude de groot-vizier Ali-pacha naar Parijs gaan tot bijwoning der conferentiën. Den 20 Junij is er eene buitengewone beraadslaging van den divan gehouden onder voorzitterschap van den groot-vizier; zij werd door al de ministers met en zonder portefeuille bijgewoond, alsmede door den patriarch van Mecca en den eersten regter in geestelijke zaken. De besluiten daarin genomen zijn onverwijld aan Fuad-pacha geteiegrafeerd. De dépêches, alhier van Parijs ontvangen, doen gelooven, dat de persoonlijke geschillen tusschen Fuad-pacha en graaf Walewski zijn opgelost ten gevolge van ophelderingen, door eerstgenoemden aan de verschillende leden der conferentie verschaft.

—Brieven uit Trebisonde berigten eene bloedige ontmoeting tusschen de Russen en Circassiers, waarbij de eersten het onderspit moesten delven. Eene kolonne van 10,000 Russen naderde van Anapa in de rigting naar Soogian, toen zij overvallen werden door 800 Circassiers, die uit de bergpassen te voorschijn kwamen, en waarbij zij 1000 Russen versloegen, 24 gevangen namen en de munitie bemeesterden. De Russen, door de Circassiers vervolgd, trokken naar Vordan terug, en aldaar door 2000 soldaten, van de russische vloot ontscheept, versterkt zijnde, trokken zij weder op Soogian aan om wraak te nemen. Doch de Circassiers, die aldaar ten getale van 18,000 man vereenigd waren, stormden den 2den Junij de Russen te gemoet, waardoor een gevecht van man tegen man ontstond, dat in eene afgrijselijke slagting in de russische gelederen eindigde, hoewel ook de Circassiers groot verlies hadden geleden.

—Ongeveer 100,000 man der reserve zijn door de Porte onder de wapenen geroepen, om de leemten aan te vullen in het binnenlandsche leger, ontstaan door het zenden van versterkingen naar het leger van Rumelië en naar het eiland Candia. Zeer te regt doet een blad opmerken, dat deze maatregel zeer zeker niet kan strekken tot herstel der financiën van den Staat, die in den meest onrustbarenden toestand verkeeren. Er bestaat wel hoop, dat Fuad-pacha in zijne pogingen om eene leening te sluiten zal slagen, en zelfs is er sprake van een waarborg, eventueel door Frankrijk te geven, doch alles is nog zeer twijfelachtig.

— Volgens het *Journal de Francfort* zou Frankrijk aan Turkije kategorisch hebben verklaard, dat, ingeval de Turken den met de Montenegrijnen gesloten wapenstilstand mogten schenden of Montenegro aantasten, het eerste geweerschot door hen te lossen als eene oorlogsverklaring aan Frankrijk zou worden beschouwd.

AMERIKA.

De uit Californie ontvangen berigten loopen tot het midden van Mei. Zij melden, dat de wetgeving onlangs een bill heeft uitgevaardigd, die den aanvoer van Chinezen, na 1e October aanstaande, verbiedt. Deze nieuwe wet steekt vreemd af bij het onlangs te Tsitsin, tusschen de Vereenigde Staten en den Keizer van China, gesloten verdrag en het zal te bezien staan, of deze wet wel ten uitvoer zal worden gelegd. Genoemd besluit is in het Chineesch gedrukt rondgedeeld geworden, zoodat de zich reeds daar bevindende Chinezen in staat zijn, hunne vrienden in China te verwittigen. De Californiers zeggen, dat ze de Chinezen niet noodig hebben, en willen hun de vestiging op hun grondgebied niet toestaan.

— Berigten over Mexico uit Vera Cruz van 7 Junij melden, dat Zuloaga al de vreemdelingen in de hoofdstad aan eene gedwongen leening onderworpen heeft. Generaal Miramon, een zijner aanhangers, was tweemaal geslagen. De president Juarez bevond zich te Vera-Cruz. Mazatlan en Tampico waren de eenige zeehavens van het land, die zich niet in de magt van Juarez bevonden.

Generaal Zuloaga heeft de dagbladen opgeheven.

Uit Mexico schrijft men verder, dat in Sonara de anarchie algemeen is. 2000 Indianen hadden vruchteloos de stad Guyama eene week lang belegerd. Geheele dorpen werden verbrand en de inwoners vermoord. Te Santa Cruz de Mayo maakten deze wilden al de mannen af, dreven de vrouwen en kinderen in eene kerk en staken deze vervolgens in brand, waardoor allen jammerlijk omkwamen. In de vlakte van El Sancto is het tusschen Pesquirera en Gaudara tot een slag gekomen, waarbij de laatste het onderspit delfde. De eerste verklaarde zich daarop voor Juarez.

— Men meldt uit Boston, dat deserteurs van het Dominicaansche leger, te Kaap Haïti aangekomen, de tijding hebben medegebragt, dat Santana, de president van het Noordelijk gedeelte des eilands, de stad St.-Domingo binnengerukt is aan het hoofd van eene aanzienlijke strijdmagt, en dat hij zich vervolgens naar Sumana heeft begeven, dat, op hare beurt, ook ingenomen en geplunderd werd. Van den anderen kant had echter de president Bae, een aantal schepen, onder bevel van een Amerikaan, afgezonden om Porto Plata te blokkeren en had men reeds den 22sten Mei de tijding ontvangen, dat de stad ingenomen en verwoest was. Ook zeide men, dat twee oorlogschepen van Haïti zouden afgezonden worden, om de Amerikanen, die zich op het guano-eiland Nevesa, 60 mijlen Zuidoostelijk van St.-Domingo gelegen, gevestigd hadden, van daar te verdrijven.

— Uit Rio-Janeiro, loopen de berigten tot 7 Junij. Daaruit blijkt, dat de discussien in den Braziliaanschen senaat over het adres van antwoord op de troonrede nog niet waren afgeloopen. Het was twijfelachtig, aan welke zijde de meerderheid zou zijn. Camara stond aan het hoofd der oppositie. De kamer van afgevaardigden had nog geen bepaald besluit genomen; alleen wist men dat de oppositiepartij 40 stemmen had gewonnen. De generaal Urquiza had aan de Braziliaansche regering een gevolmagtigde gezonden, daar hij niets tegen Buenos-Ayres wilde ondernemen, alvorens de zienswijze van het Braziliaansch gouvernement te vernemen. Brazilie verlangt evenwel den oorlog tusschen Urquiza en Buenos-Ayres zoo veel mogelijk tegen te gaan.

— De regering van Montevideo heeft bij de wetgevende kamer het met Brazilie gesloten tractaat ingediend, dat waarschijnlijk eenige wijziging zal ondergaan. Het verdrag met Paraguay was geratificeerd.

KAAP DE GOEDE HOOP.

Kaapstad, 10 Junij. Zoodra men in deze kolonie voor zeker vernomen had, dat er een vernielingskrijg tusschen den Oranjerivier Vrijstaat en de inboorlingen was uitgebroken, dat er kudden gestolen, huizen verbrand en vrouwen en kinderen, zonder bescherming tegen de stroopende wilden en zonder beschutting tegen het slechte weder, over het land verspreid waren, zijn wij onder de eersten geweest, die onze mede-kolonisten hebben opgeroepen, om op alle mogelijke wijze die ellende te helpen verzachten. Het was ons een groote voldoening, die wij trouwens verwacht hadden, te zien dat men in vele streken onze wenschen was voorgekomen, en dat commissien voor den te verleenen bijstand waren opgerigt en bijdragen ingezameld, vóór dat wij met onzen raad voor het publiek kwamen. Sedert dien tijd hebben zich geruchten verspreid en zijn zelfs door de drukpers berigten gegeven, die op juistheid aanspraak maken, waaruit zou moeten blijken, dat het commando van den Vrijstaat aan de zendelingsposten daden van geweld en plundering gepleegd had, die, als zij bewezen waren, juist geschikt zouden zijn, om te maken dat de hand der liefdadigheid zich sloot, en dat medegevoel voor afschuw plaats maakte. Laat ons echter niet elk gerucht gelooven, en vooral bedenken, dat aan beide zijden der grens een troep gewetenlooze lieden is, die zich vleijen, dat de Engelsche Regering op den duur van vroegere besluiten zal terug komen en de vroegere verlaten Souvereiniteit weder met het Britsche Rijk vereenigen. Deze personen schijnen maar niet te willen begrijpen, dat schoon regeringen gewoonlijk allerlei verheven beweegredenen voor hare handelingen opgeven, zij zich toch inderdaad door hetgeen dienstig is, dat wil zeggen, waar zij haar eigen belang meê bevorderen, laten leiden. Al konden de vijanden van den Vrijstaat of overheid in Engeland ook nog zoo zeer er van overtuigen, dat de uitgeweken boeren volstrekt ongeschikt zijn, om hunne eigen zaken te besturen, dat zij verdrukkers der inboorlingen en vijanden der zendelingen zijn, zij zullen hun doel, om den Vrijstaat weêr onder de Britsche vlag te brengen, geen stap nader komen. Zij mogen wat geschreeuw tegen het ministerie veroorzaken maar noch de Regering, noch de Wetgevende magt in Engeland laat zich door geschreeuw zoo ligt van den weg brengen. Wij willen thans niet beweren, dat het commando uit den Vrijstaat volstrekt geen blaam verdient, of dat er in al die geruchten niet iets waars kan zijn: maar wel, dat er reden genoeg is, om die geruchten met de meest mogelijke voorzigtigheid te ontvangen. De blijkbare tegenspraak, die tusschen vele dier geruchten bestaat, moet ons tot opschorting van ons oordeel nopen. Wij hebben reeds bijna elke bijzonderheid van hetgeen te Zevenfontein zou gebeurd zijn, door een correspondent uit de *Friend*, die zich een "Ooggetuige" noemt, zien logenstraffen. Welligt zal het publiek spoedig van een ander ooggetuige een berigt omtrent het gebeurde aan andere zendelingsposten krijgen, waardoor veel, wat onze gemoederen tegen de boeren zou kunnen innemen, zal worden weggenomen. Laat toch regtvaardigheid aan alle partijen geschieden. Hoe zeer het ons ook smarten zou, als die schandelijke geruchten bevestigd werden, wij zouden ons schamen om hen, die blaam verdienen, er van te vrijwaren. Als de Fransche zendelingen zoo geleden hebben als men verhaalt, dan hopen wij, dat zij het hun pligt zullen rekenen, om de bijzonderheden van het gebeurde in het licht te geven en, zoo mogelijk, de daders van hetgeen zij geleden hebben bij name te noemen. Dan zullen wij weten wie blaam verdient, en geen gevaar loopen, om een geheel volk, wegens de bedrijven van eenige weinige ruwe kerels, te veroordeelen, zoo als men er altijd onder elk leger vindt. Maar laat ons voor dien tijd ons van te haastige gevolgtrekkingen onthouden.

BRITSCH-INDIË.

Men schrijft van Singapore, dd. 31 Julij:

Wij vernemen, dat het Amerikaansche schip *Golden State*, kapitein Hepburn, komende van New-York, en bestemd naar Pinang en Singapore, zich den 19den Julij te Pinang bevond en zeilklaar lag, om de reis naar hier voort te zetten.

Terwijl de kapitein aan wal was, stond de manschap tegen den eersten stuurman op en sloeg dezen op zoodanige wijze, dat hij aan de gevolgen overleed. De tweede en derde stuurlieden bekwamen mede bij deze gelegenheid ernstige wonden.

Toen de *Dalhousie* vertrok, was men met de lijkschouwing bezig. De manschap werd door de policie verhoord.

— Den 30sten Julij arriveerde alhier, van een togt naar Sarawak, H. M. S. *Mohawk*, commandant Nicall, dat dezen middag de reis naar Calcutta heeft ondernomen.

De *Mohawk* verliet Singapore den 10den dezer, bereikte den 21sten de plaats zijner bestemming, bleef er drie dagen liggen, vertrok den 24sten naar de Sarebasrivier, en kwam den 26sten aldaar aan, terwijl men tevens den 25sten de Ryang-eilanden aandeed. Na de helft der Sarebas-rivier te zijn opgezeild, moest men goed gewapend den togt verder in de booten voortzetten. Bij de aankomst aan het fort, vernam men, dat eenige Sarebas-roovers het genaderd waren, doch weder naar het bosch waren teruggejaagd. Van de booten, die de roovers achter hadden gelaten, had men zich meester gemaakt.

Naar men zegt, werd er eene bijeenkomst der bevriende Dayakkers in het fort gehouden. Er was verder sprake

van een togt tegen genoemde roovers, die den 4den Augustus zou plaats grijpen; kapitein Brooke zou het bevel voeren en vergezeld worden van 2000 man inlandsche hulptroepen en den noodigen voorraad wapens en ammunitie medenemen.

— Uit verschillende dagbladen, is ons gebleken, dat het vroeger door ons medegedeelde berigt, dat Nana Sahib zoude gevangen zijn, onjuist was.

— Generaal Grant bereikte Lucknow den 24sten Junij. Men zeide, dat de Madras-fuseliers die plaats verlaten hadden, om naar Madras terug te keeren. Den 26sten Junij viel een gevecht voor, digt bij Lucknow, waar de rebellen geposteerd waren, 17000 man sterk. Zij weken spoedig terug, na een verlies geleden te hebben van 5 à 600 man. De huzaren kweten zich van hunne taak met dapperheid.

— Men leest in de *Straits Times* van 14 Augustus: Door de aankomst van de stoomboot *Carthago*, zijn wij in het bezit gekomen van de Calcutta bladen, loopende tot 26 Julij. Het gouvernement had een telegram, dd. 12 Julij, van Sessarim ontvangen, die den veiligen staat der hangende brug, de heropening van den grooten weg en de verstrooijing van eenige opstandelingen, in de nabijheid van Benara, mededeelde.

Brieven van kapitein Eden, uit Touck, deelen mede, dat Generaal Roberts, den 19den Julij, tegen de opstandelingen, die in de rigting van Bhoondee waren terug getrokken en Khutgur bereids hadden bereikt, te velde zoude trekken.

De Rao van Kotak had zich in staat van verdediging gesteld. Een uit Lucknow geschreven brief meldt, dat Banee Madho, en Rugonath Sing met 13500 man en 17 stukken geschut, den 19den Julij, hun kamp hadden verlaten, en drie mijlen ten noordwesten van Monoorpore aan den Ganges of wel naar Pertabghur waren getrokken.

De *Englishman* zegt, uit een brief van Lucknow, gedateerd 17 Julij, vernomen te hebben, dat het detachement Madras sappeurs en mineurs bevel had gekregen, naar Fyzabad op te rukken, dewijl Maun Sing zich verklaarde in het nauuw gebragt te zijn; Maindee Hoosan belegerde hem met 10000 man en 20 kanonnen.

Onze strijdkrachten te Nawabgunge hebben mede bevel om derwaarts te vertrekken. Generaal Grant gaat met haar mede, om, na de ontzetting, Fyzabad te bezetten.

De *Dehli Gazette* van den 17den dezer zegt, dat den Generaal Sir Hugh Rose, zijn adjudant en den betaalmeester, tijdens hun verblijf te Goona, alles is ontstolen geworden. De Generaal vermiste 3 eeresabels, alsmede zijne madailles en ridderorden. (Waar waren de schildwachten?)

Den 21sten Julij zond de commissaris te Patna een officiele telegraphische dépêche af, meldende de terugkomst van Bullcah van den Brigadier Douglas, die Ghazeepore had schoon geveegd, en op het punt stond naar Arrah te vertreeken.

In de nabijheid van Doorgowtee vond eene schermutseling plaats tusschen de seikhs van Benares en de rebellen. Deze laatste trokken, in de rigting van het noordelijke gedeelte van den Grooten Trunk weg, terug.

SIAM.

Kapitein Lobb van de schooner *Empress*, die gisteren hier aankwam, zijn wij dank verschuldigd voor de onderstaande berigten, betrekkelijk den staat der zaken te Bangkok en Pahang.

De *Empress* verliet Bangkok den 15den Julij. De staat van zaken was uiterst droevig.

Rijst was er schaarsch en van superieure kwaliteit. Bijaldien er spoedig geen regen viel, vreesde men voor hongersnood. De Edelen verzochten den koning den uitvoer van rijst, door middel eener proclamatie te verbieden. Z. M. weigerde zulks, maar heeft den prijs van het artikel doen verhoogen. Boven de 15000 ton scheeps ruimte wachten op bevrachting. Vrachten waren laag en er ging niet om. De *Kusrovie* lag beneden de monding der rivier eene lading in te nemen, en zou binnen twee of drie weken naar die plaats zeilen.

De *Empress* ging vervolgens naar Calantan. Het eenigste vaartuig aldaar was de schooner *Peacock*, die bezig was lading voor Sangorah in te nemen. Van daar vervolgde de *Empress* de reis naar Pahang en Tringanu. Ter eerstgenoemde plaatse waren de vooruitzigten niet gunstig. Men verwachtte dagelijks door Tuche Wan Hamat te worden aangevallen en alles repte zich, om toebereidselen tot tegenweer te maken.

De hongersnood stond te vreezen, daar de rijstoogst slecht was uitgevallen. Alle mondbehoeften moesten van Trenganu worden aangebragt.

De nieuwe koloniale staatkunde omtrent onze O. I. buitenbezittingen.

Er bestaat in Nederland en vooral ten platten lande eene onmiskenbare zucht tot landverhuizing; onze O. Indische bezittingen zijn hun daarvoor in de oogen gespiegeld, en wel is waar, zag de commissie bezwaar der regering aan te bevelen, om van harentwege die landverhuizing en kolonisatie ter hand of daarin deel te nemen en zich verantwoordelijk voor den uitslag te stellen, die met het verlies van vele menschenlevens en groote schatten gepaard konde gaan, en als geheele of gedeeltelijke gouvernementsonderneming den waren prikkel voor vlijt en spaarzaamheid aan den kolonist zoude benemen, maar daarom is de gelegenheid tot verhuizing naar Indië niet uitgesloten. Boeroe wordt daarvoor zelfs aangewezen; daar bestaat reeds sinds eenige jaren eene veeteelt. »Dit eiland zoude zich eigenen, zegt het verslag, voor Europesche exploitatie, en verschillende kleine ondernemingen zouden daar met vrucht tot stand gebragt kunnen worden." Welnu! de voorstanders der Europesche kolonisatie zien hier als het ware eene uitnoodiging tot het nemen eener proeve, die, als zij gelukte, van zelve eene verdere uitbreiding der zaak ten gevolge zoude hebben.

Die soort van nijverheid, welke meer in het inzamelen van natuurlijke voortbrengselen bestaat, b. v. van verw- en vezelstoffen, gommen, harsten, geneeskundige kruiden, enz. komt ons voor, meer geschikt aan de Nederlanders, in Indië zelf gevestigd, overgelaten te moeten worden. Veel verwacht men tot betere en meerdere kennis daarvan van de zending van den Hoogleeraar DE VRIEZE, die thans op een bodem verplaatst is, waar zijne uitnemende kruidkundige kennis even groote diensten aan de welvaart van Nederland als aan de wetenschap bewijzen kan.

Er blijft evenwel nog eene gewigtige, zoo niet de gewigtigste, voorwaarde voor den stoffelijken bloei en het geluk, de maatschappelijke vordering van de inlandsche bevolking onzer buitenbezittingen over, namelijk de uitbreiding van het Staatkundig Nederlandsch gezag op eenige punten van Indië, zonder welker bezitname de policie in de Indische wateren niet uit te oefenen is, en welke tevens niet uitsluitend voor den Nederlandschen, maar te gelijk voor den algemeenen handel der overige zeevarende volkeren van veel belang in de toekomst kunnen worden. De Maleische en Arabische zeeroovers hebben hunne rijkjes bij voorkeur op de voordeeligste punten der kust gesticht, en bieden nog maar al te veel hulp en schuilplaats voor de zeerooverij aan. Zoo vermeent de Staatscommissie, dat de bezetting van Indragiri, Siak en Bila op Sumatra volstrekt noodig is, om voor goed den strand- en zeeroof, waardoor de straat Malakka thans zoo onveilig is, te bedwingen. Zij wenscht in de vlakte van Tobah eenen post te Bandernahor gevestigd te zien, en de afdeeling Pertibi, in de Battalanden, vroeger zoo welvarend door hare veeteelt, maar waar thans, ten gevolge van de verwoestingen der Padri's, in de onafzienbare alang-alangvelden geheele horden verwilderde karbouwen rondzwerven, onder ons dadelijk bestuur te plaatsen.

Wat Borneo belangt, wordt op de baai van Padang Tikar gewezen, als geschikt tot de vestiging van een maritiem etablissement voor de tin-ontginning, een post aan de rivier Kandawagan in het rijk van Matan, aanbevolen voor de algemeene veiligheid, eene vestiging aan de zuidkust te Kotta-waringen en Kahayan en in het binnenland Loktoentoer, aan de vereeniging der Teweh- en Barito-stroomen, aan de oostkust Passer en Koetei en Moeara-Kaman.

Ten opzigte van Celebes zegt het verslag: »Het vestigen van posten in de baai van Parre-Parre en van Palos, voorts op een wel te kiezen punt in de golf van Boni en aan de Kendari- of Vosmaersbaai ter oostkust, in het drieledig belang van de handhaving van het Nederlandsche gezag, van beveiliging van het vaarwater tegen zeeroof, en tot bescherming en aanmoediging van den handel, is vroeger meermalen voorgesteld, en schijnt eene ware *behoefte* te zijn."

Wijders dringt de Staatscommissie aan op het bezetten van het eiland Goram, het middelpunt van den handel tusschen Nieuw-Guinea en de Molukken, maar waar alle veiligheid voor persoon en goed ontbreekt; zij wenscht mede, met het oog op den handel met Nieuw-Guinea en de uitbreiding van het Christendom, de Nederlandsche vlag voortdurend te Dobo op de Aroë eilanden te laten uitwaaijen, waardoor te gelijk de inlanders tegen de brutaliteiten der Cerammers en Boeginezen, welke hier den handel drijven, gewaarborgd zouden worden.

»Het uitgestrekte en in de nabijheid van Australië gelegene Timor Laut verdient, volgens het verslag, *bijzonder* in aanmerking te komen, waar van vestiging of het voeren van Nederlandsch gezag sprake is." Dit eiland zal eenmaal een belangrijk station voor den handel tusschen Australië met Nieuw-Guinea en de Molukken kunnen worden. Onder de belangrijke eilanden, onmiddelijk bij den hoofdzetel van onze magt geplaatst, behoort het Sandelhout-eiland, dat zeer bevolkt en vruchtbaar is. Het is schier onbegrijpelijk, hoe zoowel de O. I. Compagnie als de daarop volgende besturen, dit eiland in die mate hebben kunnen verwaarloozen, als tot nog toe geschied is. Minder van zeerooverij te lijden hebbende gehad, is de bevolking er meer dan op andere eilanden toegenomen; zij is goedaardig en niet van kunstvlijt ontbloot. Daar is een schoon en rijk veld voor den zendeling; het is tevens een toekomstig handelsstation tusschen Australië en de zuidkust van Java. Ook van dit eiland wordt eene meer feitelijke bezitname aanbevolen.

Er is hier eene omstandigheid, die wel verdient in het ware daglicht gesteld te worden. Ofschoon het tractaat met Groot-Brittanje van 17 Maart 1824 volstrekt geene hinderpalen tegen de uitbreiding van ons gezag in den archipel bezuiden Singapore in den weg stelt, evenmin als tegen de uitbreiding van het Britsche gezag op het vaste land van Indië, zoo wordt door de Engelsche pers onze magtvermeerdering soms aangevallen. Wij laten in het midden, in hoever deze aanvallen uit het minder edel beginsel van volksafgunst ontspruiten, maar zeker is het, dat onze hooge tarieven den vreemden handelaar afschrikken en in vele gevallen het voor den koopman te Singapore beter is met den Maleischen radja dan met den Nederlandschen tolbeambte te doen te hebben; maar dit bezwaar wordt opgeheven, zoodra wij een algemeen en matig tarief in den geest van de Staatscommissie invoeren. Maar dan is er nog een bijzonder voordeel van Groot-Brittanje in gelegen, dat wij meer ons gezag feitelijk op verschillende punten vestigen. Bij artikel 15 van het aangehaald tractaat wordt uitdrukkelijk vermeld, dat, wanneer eenige der bezittingen, dat is ten zuiden van straat Singapore gelegen, door ons verlaten worden, onze regten terstond op de andere contracterende partij overgaan; hetzelfde geldt voor ons als de Engelschen hunne bezittingen op het schiereiland Malacca verlaten. Hieruit volgt, dat Groot-Brittanje een achter eigendom op onze bezittingen heeft, wat ons koloniaal bezit eene groote veiligheid tegen andere natiën geeft, want, werden wij door eenige mogendheid gedwongen deze of gene bezitting te verlaten, dan zoude Groot-Brittanje zijn regt van achtereigendom daarop inroepen en het heeft dus een klaarblijkelijk belang, dat onze bezittingen vermeerderen, al ware het niet, dat daardoor de groote en zedelijke belangen der Indische volkeren en de veiligheid der zeeën bevorderd werden.

Laat ons thans de voorstellen van de Staatscommissie in het kort zamenvatten. Opleiding van jongelieden in de Maccassaarsche, Boeginesche, Dajaksche en Battasche talen; — wetenschappelijk onderzoek van Nieuw-Guinea, Celebes en de kleinere eilanden, — oprigting van een koloniaal museum, — concentratie der bevolking, — vorming van inlandsche geneeskundigen, — uitbreiding van het Christendom onder de Alfoeren, — vermeerdering van scholen voor lager onderwijs, — afschaffing van schadelijke en stuitende adats, — beperking van het gebruik van opium, — trapswijze vernietiging van het pandelingschap, — vermeerdering der stoommarine tegen de zeerooverij, — de aanleg van een grooten weg over Sumatra, — immigratie van Chinezen, — kolonisatie met Javanen, Boeginezen, enz. — invoering van betere landbouwwerktuigen, — onderrigt van den inlander in betere methoden van voortbrenging, — invoering van een algemeen en matig handelstarief, — afschaffing van kwellende belastingen, door de Maleische vorsten geheven, — overname van het regt van tolheffing door de inlandsche vorsten tegen schadeloostelling, — geheele afschaffing van het monopolie der specerijcultuur in de Molukken, — specerij en houtveilingen te Macassar en Ambon, — verpligte cacaoteelt in de Molukken, met vrije beschikking over de oogsten bij de inlandsche bevolking, — de vervanging van de landrente in Palembang door verpligte leveringen in natura, — openstelling der buitenbezittingen voor alle takken van nijverheid, — herziening van de contracten met de inlandsche Vorsten; — betetting van eenige meerdere punten in den Archipel.

Met zulk eene koloniale staatkunde durven wij vrijmoedig optreden voor het oog der beschaafde wereld; zij moet aan ons koloniaal bestuur eene nieuwe kracht bijzetten, omdat zij hooge, edele doeleiden beoogt. — Maar, zal men welligt zeggen, al deze verbeteringen zijn slechts op het papier, doch verder ging ook het vermogen der Staatscommissie niet; om evenwel te verhoeden, dat zij niet loutere bespiegelingen blijven, dat het bestuur in Indië de buitenbezittingen niet langer als eene bijzaak beschouwe, stelt zij voor, om in Indië eenen hoofdambtenaar aan te stellen, bijzonder met de ontwikkeling van de buitenbezittingen belast, en daarvoor bij het Ministerie van Koloniën een afzonderlijk bureau op te rigten. De Staatscommisie eindigt haar verslag met den wensch, dat de door haar voorgestelde beginselen als *vaststaande* zullen worden beschouwd en gehandhaafd, en niet dan om zeer gewigtige redenen zullen worden gewijzigd. De Staatsman, die het voorzitterschap der Staatscommissie waarnam, bekleedt thans de hoogste ministeriële betrekking in Nederland; geen Staatsman in Europa ziet zich in dezen tijd eene grootscher loopbaan aangewezen, want het zegt wat de herschepper en hervormer van eene onderdrukte maatschappij van meer dan 20 millioenen menschen te worden. Hoe klein verschijnt hierbij de werkkring van de meest gevierde wetgevers der oudheid! Mogen den Minister en tijd en welwillende medewerking niet ontbreken, om eene taak te volvoeren, waarvan hij zelf de grondslagen heeft helpen leggen!

(*Overgenomen uit het Tijdschrift voor Staathuishoudkunde en Statistiek*). (*Redactie*).

De Fransche Schouwburg te Batavia.

Le Songe d'une nuit d'été. — Nizza de Grenade.

Het is welligt wat laat, thans nog op de voorstelling van *le Songe d'une nuit d'été* terug te komen. Voor de eerste maal werd deze opéra-comique, den 6den Augustus, buiten abonnement, voor eene bijna lodige zaal opgevoerd. Het is te bejammeren, dat het publiek den goeden wil der directie niet begrepen en, doo[r] geringe opkomst, zoo luttel bijgedragen heeft, om de kosten te [...] ken, die een tooneelgezelschap, vooral in eene kolonie, na zich [...]

Wat mag hiervan wel de oorzaak zijn? — Voorzeker, [...] schilligheid. Een der geliefdste gronden van het publiek, om [...] onverschilligheid te verdedigen, luidt steeds: *de artistes zijn [...] en hebben weinig te beduiden.*

Men zal ons niet verwijten, dat wij de artistes te veel [...] rooken; wij bekennen volgaarne, dat het publiek nu en [...] zijn verwijt gegrond is. Vele tooneelgezelschappen toch zijn [...] zwak en daarenboven niet volledig.

Aan wien ligt echter de schuld?

Aan den tegenwoordigen stand van zaken, aan de corresp[...] ten-uitzenders en tevens aan het publiek

Op welke wijze en waar ontmoet men de artistes? Welke [...] heid geven zij omtrent hunne geschiktheid en kunde? De [...] de beste, die uit inbeelding of grilligheid de dramatische [...] lief krijgt, trekt zonder complimenten de brozen aan en be[...] zich zelven met het brevet van tooneelspeler.

Een correspondent, steeds in de weer zijne lading volt[...] maken, werft den recruut (die naar zijn inzien toch steeds [...] genoeg voor een kolonie is) en zoo het publiek, [...] onverschillig of inschikkelijk, den nieuweling zonder veel [...] pruttelen aanneemt, is de zet gelukt, en de kunst telt een [...] meer.

Het zoude dus bovenal een vereischte zijn, dat men er [...] toelegde de artistes te vormen. Zonder twijfel is het genie [...] geboren, doch alleen de studie kan het talent geven.

Men moet de professionele zijde noch verkleinen noch [...] nen; de speciale opleiding is even noodzakelijk voor den to[...] speler als voor den schilder en muzykant.

Het zoude al te gemakkelijk en aangenaam zijn, om slech[...] voudig te zeggen: ik ben met een bewegelijk masker, [...] fraaije stem bedeeld, derhalve *ben ik tooneelspeler.*

Wat doet het er toe, of mijn verstand slechts weinig ontw[...] is, wat raakt het, dat ik de eerste grondregelen der toone[...] (zelfs de spraakleer) niet ken: *ik ben tooneelspeler.*

Wij komen op onze waardering der grieven, waarmede het p[...] zijne weinige sympathie verdedigt, terug.

Wij zullen den moed hebben hard op te zeggen, wat het p[...] stil in zich-zelf denkt. Men ziet, wij zijn streng jegens de [...] tooneelspelers, die niemand verdedigt en nog veel minder besc[...] Men vraagt hun vele hoedanigheden, vele vermogens, doch [...] zal bij deze eischen hun loon zijn?

Zal hun steeds werkzaamheid verschaft worden?... Neen.

Zal hun ten minste een eervolle, eene voldoende bezold[...] gedurende hunne werkjaren, worden uitgekeerd?... Neen.

Zullen zij, bij gebrek aan dagelijksch brood en materieel [...] uwe achting en een plaatsje onder uwe zon hebben, o publ[...] Neen.

De tooneelkunstenaar is niet meer buiten de wet en het g[...] regt; zelfs gelooven wij, dat hij niet meer in den kerkb[...] maar toch blijft hij een zedelijke paria: hij is tooneelspeler.

De kundige, *wij bedoelen den waren*, artist heeft er b[...] aan, dat men hem steune, en bovenal te Batavia moet h[...] goede ontvangst en de bescherming der maatschappij te beurt [...]

Na deze uitweiding, willen wij de voornaamste voorste[...] die in de laatste vier weken werden opgevoerd, nagaan.

In de eerste plaats dienen wij over *le Songe d'une nuit d*[...] spreken.

De voorstelling daarvan, die zoo vele moeijelijkheden op[...] werd met den besten uitslag bekroond. Wij danken dit [...] ernstige studie, waarvan deze opéra het voorwerp was. De [...] nistratie verdient daarvoor onzen dank.

Madame *Berton*, deze verdienstelijke actrice, heeft weder de [...] delen gevonden, om zich zelve te overtreffen; vooral wekten [...] schitterende hoedanigheden in de tweede acte de algemeene [...] drift op.

De heer *Bonnet* blonk in de rol van *Shakspeare* uit en zo[...] romance in de 3de acte op eene meesterlijke wijze. Hem, [...] vens madame *Berton*, kwam de eer van den avond toe en [...] werden beiden, na het vallen der gordijn, teruggeroepen.

De heer *Bouchet* toont vooruitgang, en was meer toonee[...] dan naar gewoonte in de rol van *Falstaff*. Wij merken h[...] ter op, dat men zich zeer goed zwaar en dikbuikig kan [...] zonder op een wandelende matras te gelijken. Niettegen[...] dit, heeft hij den ganschen avond bevallen.

Miss *Olivia* (mad. *Nanteuil*) bevond zich op de hoogte [...] rol. Zij zoude er in uitmunten, zoo het haar mogt gelukke[...] koelheid meester te worden, die op alle personen, welke zij [...] stelt, een ijskorst werpt, die der artiste schaadt en den aan[...] wer afmat. Het is niet genoeg te zingen, men moet ook tr[...] het is niet genoeg tot de ooren te spreken, men moet ook [...] hart weten te geraken.

De heer *Catelin* (lord *Latimer*) dringt niet genoegzaam in [...] van den persoon, dien hij voorstelt, door.

Wat de kooren en het orkest betreft, deze waren uitmunt[...]

Het répertoire van de groote opéra blijft in een zeer n[...] cirkel rondgaan, en twee voorstellingen van de *Nizza de Gr*[...] bevestigden onze dikwerf geuite meening, dat de opvoering [...] groote opéra's het eenige is, dat het tooneel te Batavia in [...] kan houden, mits de uitvoering aan de verwachting van een [...] keurig publiek voldoe.

Doch het werk van *Donizetti*, reeds verminkt door de ve[...] ding in een slecht libretto, is deze beide keeren ten eenemale [...] onze artistes mismaakt. Alleen het *air* en *duo* in de derde [...] door de heeren *Bonnet* en *Pascal* gezongen, mag genoemd wo[...]

Wij hopen, dat de vertolkers van *Nizza* weldra den slechte[...] druk, dien deze twee voorstellingen bij ons achter lieten, [...] uitwisschen, en ook vooral, dat het publiek wat zuiniger mog[...] met onverdiende terugroepingen. (*Redactie*).

MARKTPRIJZEN.

te Batavia den 4 September 1858.

Koffij, Java *f* 30,— afgedaan.
——— Padang, zonder voorraad.
Rijst, Indramaijoe met zakken *f* 180,—
——— witte *f* 135,— @ *f* 150,— per koyang (1ste kwaliteit), afge[...]
——— *f* 120,— @ *f* 130,— per koyang (2de kwaliteit), weinig vraag.
——— Carga *f* 95,— @ *f* 100.— niet veel in vraag.
Suiker, witte N°. 16 *f* 16,—.
Wisselkoers op Holland pari.
" op Engeland, *f* 11½ @ 11¾ £.
Gouvernement geen papier.

te Samarang, den 2 September 1858.

Koffij, *f* 28,— afgedaan.
Suiker, N°. 16. *f* 16,— hooge nummers afgedaan; 15¾ voor lagere No. [...]
Indigo, *f* 4,10 prima qual. afgedaan.
Koe-huiden, *f* 42.— ℔ kodie afgedaan.
Buffel-huiden, *f* 40.— @ *f* 45,— ℔ kodie.
Staart Peper, *f* 52,— geboden, ontbreekt.
Rijst ordinair wit, *f* 115.— ℔ k. à 28 picol. zond. zak.
" carga " " 100.— @ *f* 105,— idem.
Klapper Olie *f* 17.—
Katjang " *f* 17—
Rotting *f* 8,— voor Bandjermassing.
Kadjang Matten, *f* 9.—
Wisselkoers op Holland 6/m. dato 99 % pari.

te Padang. den 28 Augustus 1858.

Koffij per pic. *f* 26½ à *f* 27 kleinigheden afgedaan.
Peper *f* 20½ à *f* 21 per pic. betaald.
Rijst " 2¾ per pic.
Koehuiden *f* 2½ à *f* 2¾ per stuk. } zonder toevoer.
Buffelhuiden *f* 2½ " " }
Rotting *f* 4¼ *f* 4¾ per pic.
Gomelastiek *f* 30 à *f* 31 per pic.
Benzoin *f* 125 per pic.
Gutta Percha *f* 10 à *f* 40 per pic.
Cassia Vera " 13 " " 18 " "
Notenmuskaat in dop. *f* 55 per pic.
" geschild *f* 90 per pic.
Foelie *f* 55 per pic.
Sago *f* 6 per pic. afgedaan.
Kruidnagelen *f* 30 per pic.
Was *f* 100 " "
Indigo natte *f* 7 per pic.

Specie.

Spaansche pilaar matten *f* 3,05.
Mexicaansche id. *f* 2,70.
Nederlansche guldens *f* 122½ dt., 2½ guldens stuks pari.
Souvereigns *f* 11½.

Aangekomen schepen te *Batavia.*

DATUM.	VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN	GEZAGVOERDER.	VAN		AGENTEN.
September 2	Nederlandsch	stooms.	Nagasaki	P. P. Jones	Rotterdam	4 Mei	
" —	Ned. Indisch	"	Padang	B. J. Schipper	Padang	28 Aug.	W. Cores de Vries & Co.
" —	Amerikaansch	schip	Kliber	W. B. Crowell	Sydney	25 Julij	Paine Stricker & Co.
" 3	Nederlandsch	"	Delft	L. van Geelkerken	Singapore	17 Aug.	Landberg, Bezoet de Bie & Co.
" —	Ned. Indie	stooms.	Batavia	A. G. Bosch	"		W. Cores de Vries.
" —	Nederlandsch	bark	Triton	H. Olie	Amsterdam		B. Kopersmit & Co.

Vertrokken schepen van *Batavia.*

DATUM.	VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	NAAR
September 1	Nederlandsch	bark	Bellatrix	A. P. Sandberg	Samarang
" —	Ned. Indisch	"	Sara Eleonora	D. Schuijmer	"
" —	"	"	Almansoor	Osman bin Takier	Banjermassing
" —	Z. M.	adv. vaartuig	Pylades	Luit. t/z. 1 kl. Vos	Muntok
" 2	Nederlandsch	bark	Julia	A. van der Kolff	Pacalongan
" —	Ned. Indisch	"	Batavia	Tjio Kesiang	"
" —	Nederlandsch	"	Elisabeth	W. C. Veenstra	Pamanoekan
" 3	Ned. Indisch	"	Alnoer	Sech Awab Said	Samarang
" 4	Fransch	schip	Jessore	C. Gachet	Soerabaija
" —	Ned. Indie	bark	Alnoer	Said Aijdroes	Pamanoekan
" —	Nederlandsch	"	Johanna Geertruida	Flens	"
" —	Bremer	"	Joh. Lange	Lampke	Nederland
" —	Amerikaansch	schip	Jennie W. Paine	Colburn	Engeland

In lading liggende schepen te *Batavia.*

VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	BESTEMMING.	AGENTEN.
Nederlandsch	bark	Gelderland*	D. Crap Hellingman		Haager & Schuurman.
"	"	Krimpenewaard*	Speenhoff	Nederland	Maclaine, Watson & Co.
"	schip	Soerabaija	A. M. Swart	Nederland	Busing, Schröder & Co.
"	"	Yssel*	Maarschalk		Schimmelpenninck & Co.
"	bark	Jhr. Mr. van de Wall van Puttershoek*	K. F. Lammerts		"
"	"	Grootmeester National*	Giesse		"
"	"	Maria Agnes	B. ten Brink	Amsterdam	E. Moormann & Co.
"	"	Vrijhandel	W. Leversteijn	Singapore	Pitcairn, Syme & Co.
"	"	Java's Welvaren*	Doornbos		Paine, Stricker & Co.
"	"	Phoebus*	de Roever qq.		"
"	brik	Mathilde*	J. H. Fekkes	Nederland	"
"	bark	Loopuit	J. Haring	Tjilatjap	Landberg, Bezoet de Bie & Co.
"	"	Cornelia en Geertruida*	C. E. Hoeksma	Samarang	"
"	"	Johanna Christina*	J. R. de Boer		"
"	"	Albrecht Beijling	G. Muller	Cheribon	"
"	"	Batavier	van Wijk		"
"	schip	Noord Braband	H. R. Bok		"
"	"	Amazone*	J. Abbink	Soerabaija	The Borneo Company Limited.
"	bark	Hendrik-Ido-Ambacht*	L. Bijl	Cheribon	van Ommeren, Rueb & Co.
"	schip	Neêrlands Koningin*	G. Geerling	"	"
"	"	Van Olden Barneveld*	N. F. Hoet		"
"	bark	Twee Anthonij's*	C. van Rijn van Alkemade		Reijnst & Vinju.
"	schip	Europa*	J. G. Tromp	Soerabaija	"
"	bark	de Zwijger	P. P. Hoogland		B. Kopersmit & Co.
"	"	Calijpso*	D. R. Nolles	Samarang en Soerabaija	"
"	"	Vrede	L. van der Plas		"
"	schip	Vijf Gebroeders	G. J. Teensma		"
"	"	Javaan*	H. Mimmix		"
"	"	Karel en Henricus	A. van der Geer		Dümmler & Co.
"	"	Stad Schiedam	T. Wulp		J. Cezard & Co.
"	bark	Louize Jacoba Johanna*	B. Drager		"
"	"	Macasser	Rip		"
"	schip	Nova Zembla	A. J. B. Hordijk		"
Nederl. Ind	bark	Bintang Oetara*	Meijer		Buijs, Jacobsen & Co.
"	"	Asiah Bandjermassing*	Akiel	Samarang	"
"	"	Al Osmanie*	Sech Moh. Bahasoan	Riouw en Singapore	"
"	"	Adenan*	Djamaloedin	Samarang	"
"	"	Berkat*	Sohot	Tagal	"
"	"	Alhamdanie*	Said Habassij	Pamanoekan	"
"	schoener	Mastora*	Abdul Rahim	Samarang	"
"	"	Noer Saleh*	Abdulla	Banjermassing	"
"	bark	Kalimantan*	Lie Oentot		"
"	schoener	Atiat Ulmaulah*	Hadjie Moh. Ariep		"
"	bark	Hairol Barie*	Sech Biljoen	Cheribon	"
"	"	Noorban*	Said Alie bin Djen	Soerabaija	B. J. Jacobs.
"	"	Ydroesie*	Said Bafagie	Toboalij	"
"	brik	Soedoel Barie*	Said bin Salim		"
"	"	Boesroel Karim*	Said Moh. Honeman	Banka	"
"	"	Fathool Main*	Said bin Oemar Satrie		"
"	schoener	Chieftain*	L. de Jonge		Reijnst & Vinju.
Engelsch	bark	William Simpson*	Splatt		Martin, Dyce & Co.
"	"	Collingwood*	Spence		"
"	brik	Northumbrian*	Smith	Rotterdam	Maclaine, Watson & Co.
"	schip	Norwood*	T. Bristow	China	"
"	"	Monsoon*	Hane		Hunter, Houghton & Co.
"	~~bark~~	~~Saxon King*~~	~~W. Deans~~		"
"	schip	Thames*	Luckey		"
Fransch	"	Chilli No. 2*	E. Vue		J. Cezard & Co.
Amerikaansch	bark	J. B. Lancaster*	E. Small	California	Paine, Stricker & Co.
"	schip	Golden Rule*	Maij	Rotterdam	Maclaine, Watson & Co.
Bremer	bark	E. Melchers Sen*	Petjuch		Busing, Schröder & Co.
Hamburgsch	schoener	Helene*	Range	Australie	C. Bahre & G. Kinder.

De Particuliere schepen zijn aangeduid met een *

Aangekomen schepen te *Padang.*

DATUM.	VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
Aug. 9	Amerik.	schip	Dolphijn	Hoyt	Singapore.
" 22	N. I.	bark	Sophie	Schuit	Priaman.
" 23	"	"	Amana Tulbarie	Bantok	Sum. en Sam.
" 25	Amerik.	"	Ceijlon	Banet	Singapore.
" —	"	"	Philomella	Nickles	Batavia.
" —	N. I.	stooms.	Padang	Schipper	"

Vertrokken schepen van *Padang.*

DATUM.	VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
Aug. 3	Amerik.	bark	Nigthingale	Peterson	Boston.
" 9	Z. M.	schoen.	Macasser ...lt. t/z. 1 kl.	van Rijn	om de Noord.
" 14	Ned.	bark	Const. en Elizabeth	A. Legel	Amsterdam.
" 16	"	schoen.	Johanna en Louise	C. D. Popken.	Pondichery.
" 17	Eng.	"	Dart	Lie Poatam	Poeloe Pinang.
" 18	Ned.	schip	Bosphorus	Kruisinga	Amerika.
" 19	Amerik.	"	Dolphijn	Hoyt	"
" 28	N. I.	stooms.	Padang	Schipper	Batavia.

HANDELSBERIGT.

Rotterdam, 22 Julij.

De in onze vorige vermelde verblijdende teekenen van eene verbetering in den toestand des handels beginnen zich meer alom te vertoonen, onder anderen ook in Frankrijk, waar het aanmerkelijk toegenomen cijfer der disconto's bij de bank, het groote verkeer op spoorwegen en duidelijker nog de berigten der verschillende markten, eene verlevendiging des handels aantoonen.

De faillieten te Rio-Janeiro, waarvan de laatste mail het berigt bragt, hadden tot nog toe gelukkiger wijze geene verdere noodlottige gevolgen dan het staken der betalingen van een huis in Engeland, waarvan het passief echter vrij aanzienlijk is.

Daar de weersgesteldheid gedurende de laatste 14 dagen voortdurende buitengemeen gunstig was voor de veldgewassen, is de lust tot speculative ondernemingen in granen geheel den bodem ingeslagen en ging de overdreven rijzing bijna weder geheel verloren. De berigten omtrent den ophanden zijnde oogst luiden ook in het algemeen zeer gunstig, en daar waar dezelve reeds binnen is, zoo als in het zuiden van Frankrijk, beschrijft men de opbrengst als zeer ruim.

Rijst verkeert hierdoor weder in zeer flaauwe stemming, ofschoon de houders hunne vorderingen nog niet willen verlagen. Overigens bleven de meeste artikelen vrij goed prijs houdend, ofschoon de omzet uit de hand zich nog steeds tot de dadelijke behoeften bepaalt, en nog weinig lust tot speculatie zigtbaar is. De voorraden van de meeste artikelen blijven groot en de pakhuizen zijn steeds met producten overvuld, zoodat in onze stad bijna geene ruimte tot berging meer is te bekomen.

Koffij onderging zelfs bij vrij goeden omzet op nieuw eene verbetering, zoodat zuiver smakende goed ord. Maatschappij Java 32 c. bedong en beneden dien prijs niet dan afwijkende kwaliteit te krijgen is.

Ruwe **Suiker**. De eenige verkoop uit de hand sedert de laatste mail was 993 krandj. per Macao van boord te ontvangen *f* 1/2 onder 11 Mei prijzen.

Thee verkeert voortdurend in lustelooze stemming, ingevolge de op nieuw wijkende rigting der prijzen op de Londensche markt, alwaar common Congo op 9 1/2 à 9 3/4 d. is teruggegaan.

Rijst bleef in dezelfde positie, als ten slotte van onze vorige het geval was; de omzet bleef beperkt en de gemoederen der op misgewassen speculerende koopers werden hoe langer hoe meer gecalmeerd door de gunstige verandering in de weersgesteldheid; daar de verschroeijende hitte en aanhoudende droogte plaats gemaakt hebben voor eene meer gematigde temperatuur met afwisselende verfrisschende regenbuijen.

Specerijen. Noot, Foelie en Nagelen blijven verwaarloosd en de prijzen niet meer dan nominaal. Van Cassia Lignea zijn 1344 kn. direct van China aangevoerd. Men ziet binnenkort den aanslag der N.H.M. veiling tegemoet.

Tabak. In *Oost-Ind.* ging hier niets om en te Amsterdam bepaalde zich de handel bij hetgeen aldaar in veiling van 7 Julij verkocht werd. (Zie *Java-Bode* van 21 Aug. No. 67).

Katoen blijft in zeer goede stemming en in het geheel werden sedert onze vorige ca. 1400 bn. *N. Amerik.* en *Comptah* omgezet; de laatstgenoemde soort tot de veilingsprijzen van 8 Junij.

Huiden. Niettegenstaande de betere stemming voortdurend wordt gerugsteund door de gunstige berigten zoowel van de hoofdmarkten van Europa als van Amerika, blijft dit artikel hier nog zeer stil.

Java Indigo blijft voortdurend gevraagd en deze week werd weder eene bij particulieren onlangs direct aangevoerde partij van 104 kn. tot op nieuw iets hoogere prijzen afgedaan.

Cochenille vast op vorige prijzen; doch met kleinen handel.

Banca **Tin.** Door de concurrentie der in veiling onvervuld geblevene orders, vonden reeds spoedig daarna vrij belangrijke omzettingen plaats en steeg de prijs allengs tot *f* 70.

Arak steeds in lustelooze stemming.

Droogerijen hebben zich nog niet van de reeds zoolang bestaande matheid kunnen herstellen. *(wordt vervolgd).*

HANDELSBERIGTEN.

Aan- en Uitvoer te Batavia *van den 24 tot en met den 26 Augustus* 1858.

Aanvoer.

Van Indramajoe per N. I. bark *Almansoor*, gez. Oesman bin Alie Takier.

1401 pic. rijst. *Tiedeman en van Kerchem.*

Van Sumbawa per N. I. bark *Fathool Main*, gez. Said Awab bin Oemar Satrie.

130 paarden. *Gezagvoerder.*

Van de Lampongs per N. I. bark *Noorban*, gez. Said Alie bin Djen.

12279 ℔ gomelastiek. *N. H. M.*

Uitvoer.

Naar Amsterdam via Tjilatjap per Ned. schip *Madura*, gez. Schagen van Leeuwen, agt. Haager en Schuurman.

10 vn. pik en teer, 1 do. spijkers, 4 do. menie, 1 keld. lijnolie. *N. H. M.*
1 kt. thee, 1 do. rozenwater, 1/m. tegels, 1 kt. madera. *Landberg Bezoet de Bie en co.*
13 vn. bier, 50 do. boter. *Reijnst en Vinju.*
45 coll. gouv. goederen, 22 bladen plaat ijzer, 3 stav. do. *Gouvernement.*
3 kn. provisien, 10 do. wijn, 6 vn. bier, 1 kt. kruid, 1 do. hagel, 2 do. siropen, 6 do. azijn. *van der Meulen en co.*

Voor Nederland.

40 pic. tin, 100 do. rotting. *N. H. M.*

Naar Padang en Bencoelen per Ned. stoomb. *Padang*, gez. Schipper, agt. W. Cores de Vries.

5 kn. manufact., 13 do. sigaren, 1 kt. messen. uit entrep. *Martin Dyce en co.*
1 kt. sigaren, 10 do. opium, 5/m. stroozakken, 30 pic. suiker. uit entrep. *Paine Stricker en co.*
1 kt. chitzen, 2 do. tjelies, 5 do. sarongs, 2 kn. speelkaarten, 2 do. zadels. uit entrep. *C. Bahre en G. Kinder.*
15 kn. sigaren. uit entrep. *Pandel en Stiehaus.*
2 kn. geweren. uit entrep. *Plump en co.*
10 kn. tabak. uit entrep. *Goeij Yongtjoen.*
f 8000 zilv. munt, 15 kn. koopmanschapp. *Said Moh. Satrie.*
f 6000 zilv. munt, 11 kn. koopmanschapp. *Said Oemar Hindoan.*
1 kt. meubelen. *Adam en co.*
f 2000 zilv. specie. *Hunter Houghton en co.*
1 kt. rood katoen. *Said Hoesin.*
50 legg. arak, 86 kn. koopmanschapp. *Lim Hoa.*
32 pic. suiker, 5 do. koperwerk, 1 do. ijzerwerk, 100 keld. genever, 5 pic. misoa, 18 kn. coralen, 1 do. naaigaren, 4 do. kramerijen. *Tjia Kokbie.*
30 kn. brandy. 3 do. wijn, 4 do. naaigaren, 1 do. wit katoen, 4 1/2 pic. aluin, 6 vs. spijkers, 10 pic. suiker, 5 kn. koopmanschapp. *Sie Yoetiang.*
9 kn. ruwe zijde, 1 do. batik goederen, 2 do. tjindies. *Sech Awab.*
10 pic. werk. *Dümmler en co.*
1 kt. hammen. *Agenten.*
4 kn. gember, 1 do. josteeks, 1 do. provisien, 3 12/100 pic. suiker, 1 bl. zakken. *van der Meulen en co.*
13 kn. koopmanschapp. *Abdul Kaum.*
8 kn. koopmanschapp. *Lim Boe.*
1 kt. opium. uit entrep. *Pitcairn Syme en co.*
213 coll. provisien, 64 do. gouv. goederen en marine do. *Gouvernement.*

Naar Macasser, Timor en de Moluccos via Samarang en Soerabaija per N. I. stoomb. *Ambon*, gez. Hugenholtz, agt. W. Cores de Vries.

8 kn. wijn, 2 do. bier, 6 vs. boter, 2 keld. genever, 8 vn. vleesch, 6 do. spek, 2 md. min. water, 2 kn. regalen. uit entrep. *Agenten.*
1 kt. batik goederen. *Sech Brekam Behaijmoet.*
2 kn. goederen. *Said Aloewie Satrie.*
125 vs. boter, 19 kn. provisien, 1 do. doeken, 3 do. sarongs. uit entrep. *van Ommeren, Rueb en co.*
5 kn. doeken. *Pitcairn, Syme en co.*
50 ks. cognac, 6 do. rood garen. *Busing, Schröder en co.*
2/m. sigaren, 2 kn. fluweel, 13 do. manufact. uit entrep. *E. Moormann en co.*
11 kn, gedr. katoen, 1 do. slendangs. *Borneo Company Limited.*
1 kt. doeken. uit entrep. *Said Moh. Ajdiet.*
9 kn. gedr. katoen, 3 do. manufact., 60 man. sigaren, 1 do. drills, 1 do. madapoll., 2 do. tapijten. uit entrep. *Martin Dyce en co.*
4 kn. papier, 1 do. monsters. *B. van Leeuwen en co.*
12 bn. manufact., 2 kn. do. uit entrep. *Tolson Hunt en co.*
1 kt. cotonetten. uit entrep. *Metzendorff Wilmans en co.*
6 kn. champagne, 1 do. valsch passement, 10/m, Man. sigaren, 1 kt. franjes, 1 do. zijdenstoffen, 3 ijzeren geld kisten, 16 kn. rhijnwijn, 4 do. jaconets. uit entrep. *Pandel en Stiehaus.*
1 kt. boeken. *H. M. van Dorp.*
4 pakk. zeilgaren, 3 doz. schrappers, 2 do. schoppen. *Plump en co.*
58 stav. ijzer, 16 boss. do. 907 coll. provisien en dranken, 358 do. gouv. goederen. *Gouvernement.*

Naar Soerabaija en Sumanap per N. I. bark *Pangeran Moh. Sah*, gez. Ardaren.

80 pic. spianter, 1 pak monsters. *Arathoen.*
100 ks. cognac. *Göring en co.*
25 vn. wijn. 1 kt. coiffuren, 1 do. glaswerk, 2 do. zijdenstoffen, 1 do. zijden linten, 2 do. modewaren, 1 do. monsters. *L. Platon.*

Naar Samarang en Soerabaija per N. I. stoomb. *Koningin der Nederlanden*, gez. Lewis, agt. Maclaine Watson en co.

10 kn. manufact., 4 do. kain paudj., 3 do. sarongs, 3 do. slendangs. uit entrep. *B. van Leeuwen en co.*
18 bn. twills, 1 do. medicijnen. uit entrep. *Morgan, Melbourn en co.*
3 kn. manufact., 20 do. wit katoen. uit entrep. *Pitcairn, Syme en co.*
1 kt. manufact., 3 do. doeken. uit entrep. *Busing, Schröder en co.*
4 kn. kat. garen, 1 do. kramerijen. *Sie Yoetiang.*
7 kn. boeken, 1 tafel. *van Haren Noman en Kolff.*
2 kn. madapoll. *Seck Oemar bin An.*
60 kn. opium, 1 do. geschenk goederen, 25 do. opium. *Gouvernement.*
50 kn. madapoll. *Kan Kengtiong.*
1 tros touw. *Plump en co.*
33 kn. koopmanschapp. *Fim Tja.*
14 kn. cambrics, 27 do. wit katoen, 17 do. ongebl. do. 1 bl. grein, 1 kt. do. 11 bl. chitzen, 3 do. drills, 1 kt. ginghams. *Tan Hoat.*
6 kn. doeken, 1 bl. gegebl. katoen, 5 do. chitzen, 1 do. drills. *Sech Abocbaker*
10 kn. chitzen. *C. Bahre en G. Kinder.*
1 kt. goud. *Said bin Salim Naoem.*
1 kt. regaal. *Paine Stricker en co.*
2 kn. gedr. katoen. uit entrep. *Martin Dyce en co.*
1 kt. goud. *John Pryce en co.*

Naar Nederland via Samarang, per Eng. schip *Northumbrian*, gezagv. Smith, agenten Maclaine, Watson en co.

170 pic japansche was, 100 pic. rotting, *Agenten.*
2958 koffij, pic. 888 do. suiker, *J. Cezard en co.*
10 pic. sassafras, 42 kn. thee, *Busing, Schröder en co.*

Aan- en Uitvoer te Soerabaija *van den 17 Julij tot en met den 20 Augustus* 1858.

Aanvoer.

Van Nederland via Batavia en Samarang, per Ned. bark *Elizabeth Anthonia*, gezagv. J. J. Jansen.

40 ks. kaas, *Order.*
40 bn. zakken, 2 coll. diversen, *N. H. M.*
59 kn. koopmans, *P. Kervel en co.*
80 ledige leggers, 10 ks, edam. kaasjes, 50 do. kaasjes, *Schimmelpenninck en co.*

Van Batavia, per Ned. Ind. bark *Jenoer*, gezagv. Said Mohamat bin Alie.

Zie Uitvoer te Batavia Java-Bode dd. 31 Julij 1858, No. 61.

Van de Moluccos per N. I. stoomb. *Macasser*. gezagv. Schmidt.

220 pic, wilde noten, *N. H. M.*
71 pic. noten, *Liem Pik Sioe.*
17 pic. was, *Nash.*

Van Engeland per Ned. schip *Bellatrix*, gezagv. van der Wijck.

355,000 A. ℔ en 110 tonnen steenkolen, *Fraser Eaton en co.*

Van Nederland via Batavia, per Ned. schip *Sophia Koningin der Nederlanden* gezagv Klein.

10 vn. meel. 2 kn. kramerijen, 1 do. pleetwerk, 1 mandje suiker, 169 hammen, en vleesch, *Schimmelpenninck en co.*

Van Samarang per Ned. Ind. bark *L'Ametié* gezagv. Huwart.

150 pic. zw. dammer, 2 do. vitriool, *Berrest.*
25 kn. roode wijn, 50 vs. boter, 50 hammen, 12 edam. kazen, 100 kazen, 6 vn. zw. teer, *MacMilan Marten en co.*

Van Nederland per Ned. schip *Metalen Kruis*, gezagv. Zuurdeeg.

4 kn. manufacturen en 3 monsters pakjes, 1 kist koopmanschappen, 10 kn. gedr. katoen 12 bn. zakken, 25 bn. manufacturen, *Schimmelpenninck en Co.*
18 bn. zakken, *P. Kervel en co.*
50 mand. mineraalwater, 1 do. boekwerken, *Gebrs. van Delden.*
17 kn. en bn. manufacturen, *B. J. van Eck en co.*
2 kn. ijzeren brandkasten, *Deeleman.*
2 kn. diversen, *Adam en co.*
1 kt. diversen, 1o. sigaren, 6 mand. mineraal water, *van den Broek.*
1 kt. kramerijen, 1 do. manufacturen, *Kiel.*
10 kn. koopmanschappen, *Fraser Eaton en co.*
1 kt. kinderspeelgoed. 1 do. manufacturen, *van der Linden.*
1 kt. koopmanschappen, *Gebrs. van Delden.*
52 pakk. koffijzakken, *Fraser Eaton en co.*
100 vs. spijkers, 18 ks. likeur, *Hissink.*
50 vs. boter, *van Teijen.*
500 vs. boter, 10 kn. manufactuaen 119 coll. provisien, *Schimmelpenninck en co.*
4 manden bier, *Onnen.*
2 kn. koopmanschappen. *P. van Kervel en co.*
7 kn. koopmanschappen, *Karthaus en Melchers.*
10 ks. edam. kaasjes, *Schimmelpenninck en co.*
1 brandkast, 63 kn. meubelen, 2 do. tapijten, 2 do. glaswerk, 2 do. lampen, 1 do. sigaren, 1 do. porcelein, 1 do. kramerijen, *Adam en co.*
200 vs. boter, *P. Kervel en co.*
15 kn. manufacturen, *B. J. van Eck en co.*
8 bn. molton dekens, 13 kn. en bn. manufacturen, 2 kn. bier, 10 bn. dekens *Order.*
6 kn. manufacturen, *P. Kervel en co.*
12 kn. manufacturen. *B. J. van Eck en co.*
20 kn. bier, 25 keld. genever, 3 kn. wijn, *Schimmelpenninck en co.*

Aan- en Uitvoer te Padang *van den 27 Julij tot en met den 24 Augustus* 1858.

Van Batavia per Ned. schoener *Johanna Louise*, gez. C. D. Popken,

15000 dakpannen, 20 vn. koolteer, 9 do. Inl. lijnwaden, 100 st. rood katoen, 1 pijp. portwijn. *Purvis en co.*
32 doz. brandewijn, 50 do. roode do. 30 do. madera, 50 do. Holl. bier, 200 blikk. sardijntjes, 6 do. zuren, 1 kt. zijde, 10 do. thee. *Boon.*
245 keld. genever, 3 kn. manufact. *P. Overzee en co.*
135 keld. genever. uit entrep.

Van Batavia per Ned. schip *Bosphorus*, gez. C. A. Kruisinga.

200 pic. rotting, 3 vn. erwten, 6 do. gort, 2 do. vleesch, 2 do. brood, 2 do. meel. *Voor New-York.*
25 corg. sarongs, 200 st. salemporis, 100 keld. genever, 7500 st. goeniezakken, 5000 do. mattenzakken en 1 pic. garen. *Order.*
1 pic. garen, 11700 st. stroozakken. *Paine Stricker en co.*

Van Singapore per Amerik. schip *Dolphin*, gez. J. C. Hoijt.

1727 bn. gambier, 1744 st. buffelhuiden, 491 bn. koffij, 232 kn. sago, 1800 do. thee, 100 bund. cassia, 5 do. notenmuskaat, 60 pic. tin, 250 do. rotting, 18/m. Man. sigaren, *Aan boord gebleven lading voor Amerika.*

Van Sumanap en Samarang per N. I. bark *Amana Tulbarie*, gez. Bantok.

260 koij. zout. *Gouvernement.*
208 corg. sarongs, 70 do. docken, 5 do. buikbanden. *Gezagvoerder.*
40 corg. Jav. tabak. *Lim Thoe.*

Uitvoer.

Naar Batavia per N. I. stoomb. *Padang*, gez. Schipper.

30 pic. pic. olie, 8 corg. ongebl. moeris en 13 pakk. ringen. *Lim Hok.*
20 st. Eng. geweren. *Lie Goanmo.*
10 pic. benzoin. *Tjoa Haming.*
50 pic. benzoin. *Ajdiet.*
90 pic. benzoin. *Lie Ghoe.*

Naar Boston per Ned. *Nightingale*, gez. Peterson.

3000 pic. koffij, 54 do. rotting. *Paine Stricker en co.*

Naar Nederland per Ned. bark *Constantia Elisabeth*, gez. *D. Legel.*

6645 pic. koffij, 53 do. rotting, 763 st. runderhuiden, 329 do. buffelhuiden, 35 pic. akar koenpit, 21 do. gomelastiek, 30 do. gutta percha, 39 do. paarlsago, 300 do. sagomeel, 201 do. zw. peper. *Agenten.*

Naar Pondichery per. Ned. Schoen. *Johanna en Louise*, gez. B. D. Popken

302 pic., rijst 112 do. rotting, 3 do. foelie, 1400 do. pinangnoten, 20 do. benzoin, *f* 2500 zilv. munt en 20 thails stofgoud. *Bapa Doerie.*

Naar New-York per Ned. schip *Bosphorus*, gez. C. A. Kruisinga.

12 vn. provisien, 200 do. rotting. *Oude lading van Batavia.*
4900 pic. koffij, 50 do. gomelastiek, 22 do. rotting. *Purvis en co.*

Naar Poeloe Pinang per Eng. schoener *Dart*, gez. Lie Poatam.

210 pic. koffij, 20 do. notenmuskaat, 3 do. foelie, 10 do. sagomeel, 100 do. rijst en 160 krandj. Jav. tabak. *Gezagvoerder.*

Naar Amerika per Amerik. schip *Dolphin*, gez. J. C. Hoyt.

5601 pic. koffij, 32 do. rotting. *Paine Stricker en co.*

Aangekomen Passagiers te Batavia,

van den 1 tot en met den 3 September 1858.

Met het Ned. schroefstoomschip Nagasaki, kapt. P. R. Jones, Mevr. Jones, en jongeheer Snell van Rotterdam.

Met het Ned. Ind. stoomschip Padang, kapt. B. J. Schipper, de majoor der art. Netscher, de hh. Camp en fam., van de Pol en Z. M. troepen van Padang via Bencoelen.

GEDRUKT BIJ H. M. VAN DORP TE BATAVIA.

Aangekomen schepen te Batavia.

Vertrokken schepen van Batavia.

Lijst van Ladingen der Schepen uitgeklaard te Samarang van den 17 tot en met den 21 Augustus 1858.

Invoer.

Lijst van Ladingen der Schepen uitgeklaard te Soerabaja van den 27 tot en met den 31 Augustus 1858.

Uitvoer.

Naar Nederland per Ned. bark Constantia Elisabeth, ... 280 do. hm ... gutta percha, 39 ...

Naar ... per Ned. schoener ... en Zonen, ... 112 ... 1400 do. pinangnoten ...

Naar Nieuw-Guinea per Ned. ... C. J. ...

Naar Padang ... 22 do. gutting ...

Naar ... 20 do. ... 3 do. ...

Naar ... schip ... 22 do. ... Paine ...

HANDELSBERIGTEN.

Lijst van Ladingen der Schepen uitgeklaard te Batavia van den 23 Augustus tot en met den 29 Augustus 1858.

Invoer.

Uitvoer.

15 kn. koopmanschapp. Abdul Kamon.

5 kn. koopmanschapp. Lim Boe.

1 kt. opium. ... Fraser Scott en co.

218 coll. provisien, 64 do. ... en marine do. Gouvernement.

Naar Macassar, Timor en de Molukken ... per N. I. stoomb. ... Hing ... ayt.

... de Vries.

5 kn. wijn, 2 do. ... en ... 4 do. ...

Aangekomen Passagiers te Ba...

van den 1 tot en met den ... September 1858.

Met het Ned. schroefstoomschip ..., kapt. P. R. Jones, en jonkheer Snell van Rotterdam.

Met het Ned. Ind. ... Padang, kapt. R. J. Schipper, ... van Padang ...